

GLAS

umirovljenika

Glasilosindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 232

ISSN 1849-7837 // Zagreb, travanj 2016. // Godina XXII.

UVODNA RIJEČ

Ipak, nemojte se ubiti danas

Piše: Jasna A. Petrović

Prije tri godine japanski ministar financija uvrijedio je 25 posto stanovnika svojoj zemlji starijih od 60 godina rekavši kako bi starim ljudima trebalo dopustiti „da se požure i umru“ kako bi smanjili troškove za zdravstvenu skrb. Ministar u dobi od 72 godine zatim je dodao „Osjećao bih se sve lošije kad bih znao da vlada plaća moje zdravstvene troškove.“

„U Hrvatskoj su prije tri godine važni uglednici izjavljivali kako su stari ljudi društveni teret, preveliki trošak, te, čak, da ih ima previše. Posjetimo, baš tu prekobrojnost starih je u svom govoru apostrofirao bivši premijer. Neki su znanstvenici krenuli s hajkom, tražeći da se starima zabrani glasanje na izborima, kako ne bi birali socijalno osjetljive vlade. Drugi su „znanstvenici“ potaknuli stroge zdravstvene preglede za obnovu vozačke dozvole, a treći ih nazvali „penzioderima“.

Međutim, eto novog užasa. Udjel starijih osoba u stanovništvu Hrvatske je 24,1 posto, a njihov udjel među onima koji dobrovoljno i očajno skončaju svoj život samoubojstvom iznosi 44,5 posto, gotovo dvostruko više no što je njihov udjel u stanovništvu. Stari su najrizičnija skupina, a porast siromaštva direktno utječe na porast samoubojstava i umiranja. Frižider kaže: isključi život. Pri tome rabe najjeftiniju varijantu – vješanje.

Znanstvena istraživanja potvrđuju takvu tezu. Primjerice, u SAD-u je linija siromaštva 34.000 dolara godišnje. Za one koji zarađuju manje, vrijedi 50 posto vjerojatnosti da će se ubiti u odnosu na one koji zarađuju više. Jasna matematika. Dakle, imućniji se rijeđe ubijaju, a siromašni sve češće, jer po onoj kineskoj poslovice, starost i siromaštvo – jedna od te dvije nevolje je dovoljna.

Najgore je kad ti Domovina kaže i da nisi poželjan, da si teret, preskup za javne financije. Financijski problemi povezani s naglim padom primanja zbog umirovljenja na oko 40 posto zadnje plaće, dugovi i ovrhe, nemoć pomoći vlastitoj obitelji, fizička bolest za koju nema novaca za liječenje, popločuju cestu do konačne odluke.

Vratimo se Japanu, gdje se nakon višegodišnje ekonomske krize broj samoubojstava nedavno popeo na 30.000 godišnje. U Hrvatskoj je najmanji broj samoubojstava zabilježen 1995. godine, u godini po oslobođenju i kraju rata, u godini nade, u godini prije recesije i ekonomske krize. Od tada, crni broj raste. Kao što raste očaj napuštenosti, zanemarenosti i suvišnosti kod starijih osoba.

Zato, ugasite televizor ili prestanite plaćati pretplatu pa će vam ga ovršiti. Ne slušajte kakve vam sve reforme sprema vlada. Otiđite među ljude, u prirodu, i ... nemojte se ubiti danas.

U OVOM BROJU:

DOPUNSKO OSIGURANJE

Pretežak udarac za umirovljenike!

Deset gafova ministra Nakića

str. 2-4

***

OKRUGLI STOL: RIZIČNI ASPEKTI DRUGOG MIROVINSKOG STUPA

Krivac za krizu

str. 5-7

***

STRUČNJACI PORUČUJU: MIROVINSKI FONDOVI KAMATARE DRŽAVU

Drugi mirovinski stup nije održiv!

str. 8-9

***

HITNA POMOĆ

Tko je ovdje lud?

str. 9

***

SUH I MATICA POTPISALI SPORAZUM O SURADNJI

Zajedništvom za umirovljenike!

str. 16

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Deset gafova ministra Nakića

Piše: Jasna A. Petrović,
predsjednica SUH-a

Prvo, Ministar se ni sa kim nije konzultirao, posebno ne s najvažnijim zainteresiranim skupinama - zaposlenima, umirovljenicima i udrugama oboljelih, a konzultacijski kanali za to postoje i takva je praksa uhodana. No, ministar je očito umislio kako ne treba nikoga ništa pitati, jer on sam odlučuje, čak bez dogovora unutar koalicije na vlasti. Milivoj Špika, čelnik Bloka umirovljenici zajedno je odmah izjavio da je takvo povećanje cijene za umirovljenike neprihvatljivo te dodao kako ih nitko nije konzultirao, naglasivši: „Ako su to reforme, onda jedna nam majka. Nadam se da to nisu reforme o kojima su govorili.” Umirovljeničke udruge su ponovo pisale ministrici rada

i mirovinskog sustava zahtijevajući hitno sazivanje novog Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, a sindikalne središnjice su zatražile da se to pitanje hitno stavi na prvu sjednicu Gospodarsko-socijalnog vijeća. Očito ovom ministru demokratske procedure nisu bliske, niti poznate.

Drugo, svakoj promjeni cijena javnih usluga, mjera ili politika, prethode analize stanja, pa simulacije, analiza učinka te procjena štete. Ovaj ministar očito ne vjeruje u takve „predradnje”, već je cijenu od 89 kuna (zašto ne 90?) izvukao iz džepa, jer bi nam u protivnome ponudio na uvid svoje računicu i otvorio javnu raspravu. Možda je prvotna ideja bila staviti cijenu s popusta u dućanima, npr. 89,99 kuna, kako bi izgledalo manje. Ispod svake demokratske i političke razine.

SIROMAŠNI PLAĆAJU DRŽAVNE DUGOVE

Treće, nakon analiza stječe se uvid u dugove, potraživanja, unutarne rezerve, te se pokušava iznaći mjere kojima bi se sanirala situacija, bez da se vrši povećanje cijena, što je u svim politikama posljednje i najnepopularnije sredstvo, osobito ako obuhvaća ogroman dio stanovništva, neovisno o tome što su brojne skupine oslobođene plaćanja (siromašni, branitelji, davatelji krvi itd.). Poskupljenje cijena koje se dotiče ranjivih kategorija, koje će pojedinac odmah osjetiti na siromaškom džepu, koje se odnosi na osjetljive usluge poput zdravlja ili školovanja, niti jedna vlada neće primijeniti bez dobrog promišljanja i vaganja, a osobito ne na početku mandata. Nakić je očito naštetio svojoj vladi, a dobio je podršku i svog

MATICA I SINDIKAT UMIROVLJENIKA PROTIV POSKUPLJENJA DOPUNSKOG OSIGURANJA

Pretežak udarac za umirovljenike

Na hitno sazvanoj izvanrednoj konferenciji za novinare, održanoj u četvrtak 31. ožujka u Zagrebu, Sindikat umirovljenika Hrvatske (SUH) i Matica umirovljenika Hrvatske (MUH) oštro su se usprotivili najavama povećavanja dopunskog zdravstvenog osiguranja sa 70 na 89 kuna, upozorivši da bi to bio novi težak udarac za najstariju populaciju te traže da se taj prijedlog odbaci.

Predsjednik MUH-a Josip Kovačić napomenuo je kako su mirovine već sada toliko niske da mnogi umirovljenici jedva preživljavaju.

„Prosječna mirovina u Hrvatskoj je 2.237 kuna, a to je 38,9 posto prosječne neto plaće. Prema podacima za siječanj 2016. godine 870.215 umirovljenika primilo je prosječnu mirovinu u iznosu od 1.680 kuna, a čak 552.365 umirovljenika primilo je prosječno svega 1.237 kuna” - istaknuo je.

Predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović izjavila je kako ministar Nakić jedini problem kod poskupljenja dopunskog zdravstvenog osiguranja od prvog svibnja vidi u ostvarivanju pravnih okolnosti. „MUH i SUH smatraju da ne postoje pravni uvjeti za takav potez, koji bi samo pridonio dramatičnom rastućem riziku od siromaštva u Hrvatskoj, – rekli su Petrović i Kovačić.

Pozivajući se na izjave ministra zdravlja dr. Daria Nakića kako su slične cijene dopunskog osiguranja u Sloveniji, Petrović je napomenula kako usporedba sa Slovenijom nije primjerena jer su tamo plaće i mirovine znatno više nego u Hrvatskoj.

„Naša mirovina ima samo 30 posto realne vrijednosti slovenske mirovine, pa je sadašnji iznos od 70 kuna za dopunsko osiguranje pravilno odmjeren. U Sloveniji prosječna mirovina iznosi 613 £, a kod nas je 297 £. Prosječna plaća im je 1.015 £, a naša 750. Ako ministru Nakiću smeta što živi u siromašnoj zemlji, slobodno se može preseliti u Sloveniju. On očito živi u svom svijetu i ne suosjeća s našim građanima” – naglasila je.

Petrović je na kraju javno upozorila da je riječ o izvlačenju dopunskog osiguranja iz sustava HZZO-a i daljnjoj privatizaciji zdravstvenog osiguranja u Hrvatskoj.

U svjetlu pogoršanog položaja umirovljenika i starijih osoba Jasna A. Petrović i Josip Kovačić su na kraju konferencije za novinare potpisali Sporazum o suradnji i zajedničkom nastupanju Matice umirovljenika Hrvatske i Sindikata umirovljenika Hrvatske.

stranačkog gazde Petrova, koji je time samo potvrdio svoju političku neukost.

Četvrto, da je učinjena analiza, pa čak i da je ipak donesena odluka o poskupljenju cijene dopunskog zdravstvenog osiguranja, stručna bi vlada razradila strategiju oblikovanja poskupljenja, te taktiku prezentacije u javnosti. Nakić je pao iz vedra neba, bez da je promislio o stvarnim ljudima, o prosječnoj mirovini od 2.237 kuna i o prosječnoj plaći od 5.646 kuna.

Da je vizualizirao stvarne ljude, onda bi predložio da se mjera poskupljenja ne odnosi npr. na umirovljenike, te bi vratio različite cijene za prihodovno i socijalno različite kategorije građana. Doista, kad prosječna mirovina čini samo 38 posto prosječne plaće, nije li i to kvalitetan indikator za utvrđivanje cijene? Ne i ovom ministru, jer on zna kako je bilo: „Podsjetio je kako je prigodom uvođenja dopunskog osiguranja, koje danas plaća oko 1,5 milijuna građana, postojalo nekoliko kategorija osiguranika koji su izdvajali 130, 80 ili 50 kuna, ovisno o imovinskom cenzusu, a nakon toga je uvedena zajed-

nička polica za sve u iznosu od 70 kuna.” Dakle, zna, ali znanje ne koristi.

BANALIZACIJA SIROMAŠTVA

Peto, zabrinjavajuća je banalizacija siromaštva koje u Hrvatskoj, naročito u dobnoj skupini starijih od 65 godina, dramatično raste, te već obuhvaća svaku treću stariju osobu. Hrvatska je na četvrtom mjestu po siromaštvu starijih osoba, a na dnu po relativnoj vrijednosti mirovina (udjelu u plaći). Strašno je kad predsjednik Hrvatskog sabora Željko Reiner sa smiješkom i nevjericom kazuje kako je riječ o „samo 19 kuna”, te kako je to „sitna novac”. To kaže umirovljenicima čije su mirovine upravo „usklađene” za bijednih 11 kuna.

Akademik s akademskim dodatkom i visokim primanjima, čija će mirovina biti oko 9.000 kn, kaže: „Zanimljivo je da se tako velika buka podiže zbog doslovno 19 kuna mjesečno, a trećina odraslih puši...” Očito oni koji izgovaraju takve komentare žive u virtualnom, paralelnom svijetu, iz svojih luksuznih automobila ne

svraćaju pogled na vojsku gladnih, koja kopa po kantama za smeće, skuplja boce, čeka u redovima pred javnim kuhinjama. I dodajmo ovo: prosječna „staračka obitelj”, uz jednog do dva umirovljenika, ima i jedno do dvoje nezaposlene djece i unučadi. Pa onda pomnožimo „doslovno 19 kuna” sa 12 mjeseci i s tri člana obitelji, i eto 684 kune više godišnje, odnosno ukupno 3.204 kune.

Šesto, socijalna osjetljivost je jedno od temeljnih načela u politici. Slabog ne udaraš nogom, ranjenom ne sipaš sol u ranu. Inače si gubitnik. Hrvatska inačica je socijalna osjetljivost s figom u džepu, sport uvježbavan od svih stranaka na vlasti. Međutim, ministar Nakić je učinio nevjerovatni presedan kada je pokušao građane uvjeriti da oni moraju biti socijalno osjetljivi i platiti veću cijenu dopunskog osiguranja, i to zato što je država dužna tom istom dopunskom osiguranju.

On je rekao sljedeće: „Morat ćemo povećati stopu za one koji plaćaju dopunsko da bi 900.000 naših građana, a to su učenici, studenti, umirovljenici s malim

ZAHTEVI MATICE I SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE:

Uvedite novi cenzus za siromašne!

1. Od Ministarstva zdravlja tražimo da hitno podigne cenzus za oslobađanje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja na liniju siromaštva prema modelu izračuna Europske unije: 60 posto od medijana plaće, odnosno na barem 2.700,00 kuna. Svi građani s primanjima ispod granice rizika od siromaštva imali bi pravo na dopunsko osiguranje na teret države.

Obrazloženje: Prihodovni cenzus je uveden 2010., kad je srezano besplatno dopunsko za 380.000 ljudi. Od tada do danas, cenzus se nije mijenjao. Dopunsko ne plaćaju osigurane osobe čiji ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 45,59 posto proračunske osnovice, a što u ovom momentu iznosi 1.516,32 kn (prihodovni cenzus), a za osiguranike – same, ako im prihodovni cenzus u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 58,31% posto proračunske osnovice tj. 1.939,39 kn. Taj je kriterij za izračun cenzusa zastario, i nije stručno utemeljen. Prihodovni cenzus za članicu EU trebao bi se računati na granici rizika siromaštva za odnosnu zemlju, a to u Hrvatskoj iznosi 2.700 kn. Alternativno privremeno rješenje je cenzus temeljen na izračunu linije siromaštva od strane Državnog zavoda za statistiku RH. Prag rizika od siromaštva za 2014. je iznosio 1.980,00 kn za samačko domaćinstvo, a za četveročlano domaćinstvo ukoliko mjesečni prihodi ne prelaze 4.158 kn, no on bi trebao u tom slučaju biti primjenjivan automatizmom i to na bazi izračuna za prethodnu godinu.

2. Od Ministarstva financija tražimo da u sljedećem rebalansu proračuna ukine dodatni zdravstveni doprinos za umirovljenike - od jedan i od tri posto, u cijelosti.

Obrazloženje: Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009., Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je obveznik obračuna dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz i na mirovine. Doprinos se obračunava po stopi od 1 posto, ako je mjesečna svota mirovine manja ili jednaka svoti prosječne neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje od siječnja do kolovoza ili po stopi od 3 posto, ako je mjesečna svota mirovine viša od svote prosječne neto plaće. Država je preuzela plaćanje doprinosa za kategoriju umirovljenika sa stopom od 1 posto. Podnositelji ove hitne inicijative, koja je već načelno bila u programima i najavljivana više puta, smatraju da nije osnovano na ionako prosječno vrlo niske mirovine zadržavati ovaj teret. Osobito je neshvatljivo da se usteže 3 posto od cijelog iznosa mirovine za one koji imaju mirovine više od 5.693,00 kn za umirovljenike koji imaju više od tog iznosa mjesečno (u 2016. godini), a trebalo bi, čak u slučaju privremenog zadržavanja ovog nameta do rebalansa, uvesti hitnu mjeru primjene obračuna tog doprinosa samo na dio mirovine koji prelazi 5.693,00 kn.

3. Od Ministarstva zdravlja tražimo da u Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, od 9 članova koje predviđa zakon, uđu 2 predstavnika umirovljenika.

Obrazloženje: Predstavnici umirovljenika su uobičajeni predstavnici u tijelima odlučivanja zdravstvenih zavoda (npr. u Skupštini slovenskog zavoda od 25 članova, 7 je predstavnika umirovljenika). Prvo, kao korisnici, a u slučaju Hrvatske zato jer imaju legalitet stoga što u ovom trenutku još uvijek plaćaju dodatni doprinos.

mirovinama, darivatelji organa i krvi, i dalje mogli dobivati kvalitetnu zdravstvenu zaštitu". Tako je Nakić mislio napraviti emocionalnu navlakušu, a zapravo se utopio u vlastitom glibu laži. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je odmah reagirao i rekao kako bi stanje sa zdravstvom bilo daleko bolje, da je država podmirila svoja dugovanja za besplatne police svim ranjivim kategorijama, a za koje je trebala uplatiti iz državnog proračuna u zdravstvenu riznicu. Riječ je o oko 420 milijuna kuna. Dakle, Nakić traži da prosječno vrlo siromašni građani plate veću cijenu dopunskog osiguranja kako bi pokrili dugove države za to isto dopunsko u 2015. godini?! Ludilo.

HAJDEMO U SLOVENIJU

Sedmo, jedan od bivših ministara, ako tko pamti Darka Milinovića, 2010. godine je uveo prihodovni cenzus za oslobađanje od plaćanja dodatnog zdravstvenog osiguranja, kojim je jednim potezom 364.000 ljudi (koji su do tada bili oslobođeni plaćanja) „oslobodio” od dopunskog osiguranja, a bez plaćene premije ostalo je i 218.000 nezaposlenih. Milinović je tada uveo prihodovni cenzus od 1.516,32 kune, po članu obitelji, odnosno 1.939,39 kuna za samce. Ministri Ostojić i Varga nisu pokazali neku socijalnu osjetljivost, te su unatoč tome što su Sindikat i Matica umirovljenika zatražili povećanje cenzusa, ostavili na snazi onaj od 2010. godine. Logično bi bilo da je Nakić predložio viši cenzus, jer je prosječna plaća 2010. godine iznosila 5.329 kuna, a danas je ipak nešto viša 5.646 kuna.

Osmo, ministar je našao savršen argument zašto mora poskupiti policu dopunskog osiguranja: „U Sloveniji se za dopunsko osiguranje izdvaja 28 eura, što je preko 200 kuna, a Hrvatska za zdravstvo izdvaja puno manje, a nema slabiji zdravstveni sustav.” Ministar fakat živi u nekom drugom svijetu, jer inače ne bi upotrijebio takav argument. Naime, u Sloveniji je prosječna plaća 1.015 eura, a u Hrvatskoj 750 eura, dok je slovenska mirovina prosječno 613 eura, a hrvatska samo 297 eura. Slovenska mirovina vrijedi 60 posto plaće, a hrvatska 38 posto prosječne hrvatske neto plaće.

Daljnja matematika pomaže shvatiti kako je realna vrijednost hrvatske prosječne mirovine (a 55 posto ih prima manje od prosjeka od 2.237 kn) oko 30 posto od prosječne slovenske neto plaće. Pa bi onda cijena dopunskog zdravstvenog osiguranja od 70 kn za hrvatskog pros-

ječnog umirovljenika bila u ekvivalentu 200 „slovenskih” kuna. Možda ministar nije imao kalkulator, no računice i argumenti su mu labavi. K tome, prema Global Age Watchu prošle je godine slovensko zdravstvo bilo na 26. mjestu u svijetu, a hrvatsko na 32. Dakle, ipak nešto niže. A prema istom izvoru, siromaštvo u Sloveniji iznosi samo 9,8 posto starijih osoba, a u Hrvatskoj čak 24,9 posto. Pa, ministre, što ne čitate, što ne provjeravate, što ne pitate?!

BEZ SOCIJALNOG KOREKTIVA

Devet, prije „reformskih poteza”, potrebno je odrediti strategiju zdravstva i zdravstvenog osiguranja, a zatim definirati reformski put i ritam. A što je, zapravo, strategija ministra Nakića i ove vlade? Eh, takve strategije službeno nema, jer je nitko nije usvojio. Premijer Orešković je rekao kako je kanadski zdravstveni sustav dobar, a nesuđeni ministar Čorušić je rekao kako neće privatizirati zdravstvo, već samo dijelom zdravstveno osiguranje. Mostova zdravstvena reformska strategija je u prosincu imala pet točaka: „definiranje osnovne razine zdravstvene zaštite za sve građane po principu društvene solidarnosti jer je pravo na zdravlje temeljno ljudsko pravo”; racionalizacija i financijska stabilizacija zdravstvenog sustava; hitne mjere za zaustavljanje odljeva zdravstvenog kadra iz Republike Hrvatske; reforma sustava zdravstvenog osiguranja i bolničkog zdravstva i, na posljetku, definiranje strateških projekata i depolitizacija zdravstva.

Potezi ministra Nakića nemaju veze ni sa jednom od točaka, a pogotovo s time da je Most obećao široku javnu raspravu i postizanje konsenzusa o svakoj od točaka. Ono što jest na djelu pročitali smo u „strogo povjerljivom” materijalu čiji je autor dobro poznata osoba s vrha Croatia Osiguranja (sada u vlasništvu korporacije Adris). U tom dokumentu kojega nema, ali se u stvarnosti primjenjuje, HZZO se naziva monopolistom koji ostvaruje gubitak zbog niske cijene police i prevelikog broja „socijalnih” korisnika. Kao da funkcija državnog osiguravatelja nije služiti kao socijalni korektiv, i kao da država (ministarstvo zdravlja) nije donijelo liste onih koje oslobađa plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja (braniitelji, davatelji krvi itd.).

Uglavnom, na djelu je izvlačenje dopunskog osiguranja iz HZZO-a, te privatizacija dodatnog osiguranja, umjesto da je HZZO uveo još i dodatno osiguranje, i time jamčio opstanak socijalne države i

javnog zdravstva. Dakle, posve obrnuti smjer. Cijena dopunskog osiguranja bit će prepuštena tržištu (izrijekom piše: „tržište određuje cijenu”), a police će za mlade od 65 godina iznositi 150 kuna, što piše i u dokumentu „kojeg nema”.. Za očekivati je da će cijena za sve starije od 65 godina, ovisno o njihovu zdravstvenom stanju, iznositi 300 i više kuna mjesečno. No, nije samo Nakić zagovaratelj prebacivanja dopunskog zdravstvenog osiguranja u privatne ruke. Isto je još 2004. godine najavio tadašnji ministar zdravlja Hebrang. Kao što je financijska industrija sa svojim mirovinskim fondovima donedavno imala glavnog zagovornika u bivšem ministru Mirandu Mrišću, eto nam sada Hebrang i osiguravateljska industrija progovaraju kroz Nakića. Eto nam ubijanja socijalne države i javnog zdravstva legendarnog Andrije Štampara.

Deset, u strategiji *koje nema*, ali smo je čitali u tajnom dokumentu, piše i ovo: „Osigurati financijsku stabilnost i održivost zdravstvenog sustava bez dotacija iz državnog proračuna”. Doista je prestrašno kako nam dečki iz osiguravateljske industrije kroje ukidanje javnog zdravstva i to u trenutku kad je hrvatsko izdvajanje za zdravstvo među najnižima u Europskoj uniji. Ali, ima i nešto gore. Piše dalje: „Usmjeriti poslovanje HZZO-a samo na obvezno zdravstveno osiguranje **uz odvajanje socijalnih transfera na teret državnog proračuna, te prepuštanje ostalih vrsta zdravstvenog osiguranja tržištu**”. Oprostite, ali čini se kako ministar Nakić stvarno ima strategiju, i to vrlo jasnu i kratku, u jednoj rečenici, ma koliko je negirao naknadnim priopćenjima.

Što slijedi? Nakon što su direktno ili indirektno drugi potpredsjednik Vlade, premijer i predsjednik Hrvatskog sabora podržali povećanje cijene dopunskog osiguranja i ovakav smjer zdravstvenih reformi, HZZO mora postupiti po nalogu ministra Nakića, no srećom, propisi određuju da je dužan provesti javnu raspravu, a odluku formalno mora usvojiti i Upravno vijeće HZZO-a. Ne znamo kako će se provoditi ta javna rasprava, no umirovljenici ovdje javno iznose svoje stajalište, a isto će uputiti i ministru i HZZO-u. U nadi da će se poštovati netom usvojeni proračun i neće uvoditi ikakve promjene u ovoj godini.

Krivac za krizu

Postojeći model drugog mirovinskog stupa štetan je za Hrvatsku, za stare i nove umirovljenike, za radnike i buduće umirovljenike, a osobito je rizičan za državne financije. Bez njega ne bi bilo prekomjernog deficita!

Organizaciji Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) i Matice umirovljenika Hrvatske (MUH), te u suradnji sa Savezom samostalnih sindikata Hrvatske, 16. ožujka održan je Okrugli stol "Rizični aspekti drugog mirovinskog stupa" u Novinarskom domu u Zagrebu. Na okruglom stolu, kojim je otvoren i svojevrsni međugeneracijski dijalog sindikata i umirovljeničkih udruga o drugom mirovinskom stupu, glavni govornici bili su prof. dr. sc. Ljubo Jurčić, mr. sc. Snježana Andrijević, Ivo Marjanović i Eunice Bronswijk iz nizozemske sindikalne središnjice FNV-a.

Uvodna izlaganja održali su predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović i Ante Gavranović, dosadašnji predsjednik Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, te predstavnik Matice umirovljenika. Okrugli stol, koji je privukao brojne ekonomske stručnjake te sindikalne i umirovljeničke čelnike, otvorio je **Mladen Novosel**, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske. Govoreći o drugom mirovinskom stupu, Novosel je naglasio kako se u početku vjerovalo da

će mirovinski fondovi na tržištu uspjeti oplemeniti novac i riješiti problem manjka radnika u Hrvatskoj, no s vremenom se pokazalo da to nije moguće. Uz to, drugi stup ne može riješiti problem nepovoljnog omjera osiguranika i korisnika mirovina, odnosno demografskog starenja stanovništva. Dugoročno rješenje održivosti i adekvatnosti hrvatskog mirovinskog sustava moguće je ostvariti jedino povećanjem stope zaposlenosti, rastom plaća i eliminacijom rada na crno te ponovnim jačanjem prvog mirovinskog stupa, zaključio je Novosel.

Hrvatska - robinja financijskog sektora?

Jasna A. Petrović je istaknula kako Sindikat umirovljenika već godinama upućuje javne zahtjeve vladama i ministrima financija za ukidanje drugog mirovinskog stupa jer je preskup, neuspješan i rizičan, povećava javni deficit i nema elemenata solidarnosti. Naglasila je kako je ovakav drugi stup uzrok, a ne rješenje neodrživosti mirovinskog sustava.

Govoreći o počecima drugog mirovinskog stupa u Hrvatskoj, istaknula je podatak da je Svjetska banka nametnula trostupanski mirovinski model postkomunističkim i post-totalitarnim zemljama, no drugi mirovinski stup dosad su ukinule ili ga ukidaju Mađarska, Poljska, Slovačka i Bugarska, a odbile su ga uvesti Slovenija i Češka, te Malta. „Je li Hrvatska pametnija od svih tih zemalja ili je robinja financijskog sektora?“- pitala je Petrović i poručila kako je SUH- u stalo do održivosti i adekvatnosti mirovina za sadašnje i buduće umirovljenike, jer, kad je svaka treća osoba u mirovini siromašna, a mladi su nezaposleni ili rade u prekarnom radu, nešto se mora promijeniti.

„Ako se zadrži postojeći sustav, mirovine će za 20 godina biti upola niže. Radi se o štetnom proizvodu financijske industrije, prije svega po javne financije i adekvatnost mirovina, no kod nas su ljudi previše upleteni u interesne skupine vezane uz tu industriju, pa je to svojevrsna tabu tema“, zaključila je Petrović.

Matica: Zamrznuti ili ukinuti

Slične stavove iznio je **Ante Gavranović**, koji je naglasio kako Matica umirovljenika podržava prijedlog da se zamrzne ili ukine uplata doprinosa u drugi stup obvezne kapitalizirane štednje i sredstva vrate u prvi stup generacijske solidarnosti, iz kojeg su i oduzeta. Dodao je kako je čak četvrtina sredstava iz jednog sigurnog sustava prebačena u privatne bankarske fondove kojima su interes profit i zarada, bez socijalne osjetljivosti i sigurnosti.

Nužnom smatra reformu cjelokupnog mirovinskog sustava, budući da prosječna mirovina za umirovljene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju s punim radnim stažem iznosi svega 2.237 kuna, što je svega 38,7 posto prosječne plaće.

To je razlog zašto hrvatski umirovljenici imaju najniži standard u EU.

Štetan proizvod financijske industrije

Sudbina drugog stupa pitanje je političke odluke, no najbolje bi bilo 5 posto doprinosa za mirovinsko osiguranje vratiti u prvi stup iz kojeg se pokrivaju mirovine sadašnjih umirovljenika, a drugi stup pretvoriti u dobrovoljni fond

Govoreći na temu „Drugi mirovinski stup – Štetan proizvod financijske industrije”, prof. dr. sc. **Ljubo Jurčić** upozorio je kako „drugi mirovinski stup povećava proračunski deficit i javni dug, smanjuje kreditni rejting, ne povećava BDP i zaposlenost i nije kapitalizirana štednja nego javni dug Hrvatske.

Govoreći o deficitu državnog proračuna s i bez drugog mirovinskog stupa, Jurčić je naglasio kako bi „bez drugog stupa deficit državnog proračuna bio značajno manji, ne bismo bili u sustavu prekomjernog deficita, ne bi bili potrebni ovakvi „bolni rezovi”, veći porezi i trošarine, te bi se oslobodio prostor za veću potrošnju i time veći BDP”.

Drugi mirovinski stup, napomenuo je Jurčić, povećava i javni dug Hrvatske: „Ukupni kumulativ ‘proračunske rupe’ zbog drugog stupa do 2014. godine uzrokovan ukupnim tranzicijskim troškom iznosi 71 milijardu kuna, što je 27 posto ukupnog javnog duga” - upozorio je Jur-

čić i dodao kako bi javni dug bez drugog mirovinskog stupa bio 71,6 posto, a sada je 89,5 posto.

Jurčić je tvrdnju da drugi mirovinski stup nije kapitalizirana štednja nego javni dug Hrvatske potkrijepio podacima kako Hrvatska ima neinvesticijski rejting, veći prinos traži veće kamate, a veće kamate, veći deficit i veći javni dug Hrvatske. Istaknuo je kako se državnim obveznicama pokrivaju deficiti, a ulaganjem fondova drugog stupa ne povećava se vrijednost nacionalne imovine, iako je takvo povećanje jedina garancija isplate budućih mirovina iz drugog stupa.

Bez drugog stupa deficit državnog proračuna bio značajno manji, ne bismo bili u sustavu prekomjernog deficita, ne bi bili potrebni ovakvi „bolni rezovi”, veći porezi i trošarine, te bi se oslobodio prostor za veću potrošnju i time veći BDP!

Govoreći o počecima uvođenja drugog mirovinskog stupa 2002. godine, Jurčić je istaknuo kako Hrvatska tada „nije pala s neba” već je imala strukturu gospodarstva i društava. „U trenucima tranzicije u tržišnu ekonomiju poduzeća su išla u likvidaciju, radnici na burzu, u javna poduzeća i mirovinu, smanjivao se broj zaposlenih i uplatitelja u mirovinski sustav, a povećavao broj umirovljenika. U tim uvjetima uzima se četvrtina prihoda mirovinskom?” - upitao se Jurčić i zaključio kako je u situaciji smanjenja

Bez drugog stupa deficit državnog proračuna bio značajno manji, ne bismo bili u sustavu prekomjernog deficita, ne bi bili potrebni ovakvi „bolni rezovi”, veći porezi i trošarine, te bi se oslobodio prostor za veću potrošnju i time veći BDP!

broja zaposlenih, a povećanja broja umirovljenika nerazumno smanjivati doprinos prvom stupu.

Hrvatska i danas nema uvjete za drugi mirovinski stup, naglasio je Jurčić: „Za to bi u državnom proračunu bio nužan suficit veći od gubitka prvog stupa, a u državi visoka zaposlenost, stabilan i održivi gospodarski rast te stopa rasta veća od kamata na javni dug, odnosno barem 4 posto. U suprotnom, drugi stup povećava krizu i predstavlja spekulativan posao jer ovisi o kretanjima na tržištu kapitala” - istaknuo je Jurčić.

Prvi stup – stabilizator krize

Govoreći o prvom mirovinskom stupu kao stabilizatoru u krizi, Jurčić je naglasio kako je prvi stup sigurnost za umirovljenike, djeluje kao stabilizator u krizi jer drži potražnju kad druge potražnje padaju. S druge strane, drugi stup, zbog pada cijena vrijednosnica u krizi, pada i povećava krizu, po prirodi poslovanja je spekulativni posao te je neizvjesno u kakvu će stanju biti tržište kapitala u trenutku odlaska u mirovinu.

Jurčić je napomenuo i to kako (pre)velik broj umirovljenika nije osnovni problem mirovinskog sustava već nedostatak oko 400.000 radnih mjesta i nesposobnost Vlade u kreiranju aktivne ekonomske politike.

„Povećanje proizvodnje, zaposlenosti i izvoza, što su osnovni i najvažniji ciljevi ekonomske politike, rješavaju sve ekonomske i socijalne probleme Hrvatske. Povećanjem zaposlenosti i broja radnih mjesta, smanjit će se i priljev umirovljenika” - rekao je Jurčić i dodao kako Hrvatska ne smije produžavati radni vijek, prije postizanja pune zaposlenosti.

Jurčić se osvrnuo na sadašnju situaciju u Hrvatskoj - drugi stup povećava deficit i javni dug i stvara makroekonomske nerav-

NIZOZEMSKI PRIMJER:

Solidarnost i kolektivnost – glavna obilježja

Eunice Bronswijk prezentirala je nizozemski model drugog mirovinskog stupa. Naglasila je kako je kod njih drugi stup obavezan, ali funkcionira na međugeneracijskoj solidarnosti i njime upravljaju socijalni partneri - sindikati i poslodavci.

„Socijalni partneri na razini grane/djelatnosti mogu tražiti od vlade da dogovoreni mirovinski model proširi na sve zaposlene u industriji” – napomenula je Bronswijk i dodala da u Nizozemskoj postoji oko 350 mirovinskih fondova, od kojih 80 na razini grana i više od 250 na razini tvrtki. Kao trenutne izazove mirovinskog sustava Bronswijk je navela sve duže očekivano trajanje života, starenje stanovništva, pad kamatnih stopa i financijsku krizu.

Zbog dramatičnog pada kamatnih stopa, pada i udjel financiranja za drugi mirovinski stup, pa zato ljudi gube povjerenje i u ovako uspješan nizozemski mirovinski sustav. Sindikati uvijek moraju postaviti ključno pitanje: Koji sustav daje najbolje rezultate za radnike, buduće umirovljenike, zaključila je, a to nisu individualni kapitalizirani sustavi, već kolektivni.

notežu, usporava se gospodarstvo, pogoršava se socijalna slika, školstvo i zdravstvo kao temelji društva su u deficitu.

„Nema ni gospodarskog, niti društvenog razvoja. Demografski padamo, a sposobni mladi ljudi bježe van. Drugi mirovinski sustav je možda za nekog isplativ, ali u postojećoj situaciji za Hrvatsku nije! Danas treba preživjeti da bismo imali budućnost - upozorio je Jurčić.

Sudbina drugog stupa, napominje Jurčić, pitanje je političke odluke, no ocjenjuje kako 5 posto doprinosa za mirovinsko osiguranje, koje zaposleni uplaćuju u drugi stup, treba vratiti u prvi stup iz kojeg se pokrivaju mirovine sadašnjih umirovljenika, a drugi stup pretvoriti u dobrovoljni fond. O dosad kapitaliziranim sredstvima drugog stupa trebaju odlučivati njihovi vlasnici, napomenuo je Jurčić i za kraj dodao kako mirovine u hrvatskom društvu ne smiju biti kapitalna kategorija, nego solidarna i socijalna.

Gubitnici i dobitnici

Mr. sc. **Snježana Andrijević** svoje izlaganje na temu „Obvezni mirovinski fondovi – Tko gubi, tko dobiva” započela je osnovnim pitanjem: Je li taj „osobni mirovinski račun” u OMF zaista moje privatno vlasništvo!? Istaknula je kako drugi mirovinski stup treba hitno ukinuti jer koristi samo mirovinskim fondovima. Izračunala je kako osobama koje imaju bruto plaću od 7.500 kuna mirovina u drugom stupu iznosi samo 914 kuna.

Ukupni kumulativ „proračunske rupe” zbog 2. stupa uzrokovan ukupnim tranzicijskim troškom do 2014. godine iznosi oko 71 milijardu kuna, što je 27 posto ukupnog javnog duga

„S druge strane, ukupna neto dobit društava koja upravljaju mirovinskim fondovima ostvarena od 2002. do 2014. godine je čak 1,3 milijarde kuna”, zaključila

je Andrijević i dodala kako je osnovna manipulacija koja se ponavlja da su sredstva iz drugog mirovinskog stupa nasljedna.

„Sredstva jesu nasljedna, ali budući novčani mirovinski tokovi nisu. Međutim, ultimativni je cilj taj da pojedinačna doživotna mirovina nije nasljedna” - naglasila je Andrijević i dodala kako je jedina beneficija 2. mirovinskog stupa za pojedinca osiguranje mogućnosti nasljeđivanja kapitalizirane mirovinske štednje u slučaju smrti prije umirovljenja.

Andrijević se upitala vrijedi li radi tog jednog jedinog benefita uništiti državu, ekonomiju i cjelokupno društvo. Tranzicijski trošak, objasnila je Andrijević, jest oportunitetni trošak državnog proračuna uzrokovan 2. stupom uvećan za kamate i trošak tehničke podrške. On generira proračunski deficit i javni dug.

„Ukupni kumulativ „proračunske rupe” zbog 2. stupa do 2014. godine uzrokovan ukupnim tranzicijskim troškom je oko 71 milijardu kuna, što je 27 posto ukupnog javnog duga”- zaključila je.

Mirovine od 360 kuna?

U raspravi se oglasio i ekonomist prof. dr. sc. **Drago Jakovčević**, koji drugi stup ne bi zamrznuo nego cijeli pripojio državi i na taj način smanjio javni dug. „Volio bih da se prezentacija prof. Ljube Jurčića pošalje našem premijeru. Moramo hrabro krenuti u reformu i financirati državu iz vlastitih izvora”, zaključio je.

Prof. dr. sc. **Gojko Bežovan** je pak naglasio se da mora otvoriti ozbiljan dijalog, izraditi studija te javno reći da je takav mirovinski sustav neodrživ. Moramo ukinuti poticaje za treći stup jer on povećava nejednakost. U njemu štede bogati ljudi, zaključio je.

Dr. sc. **Ante Škembar**, bivši pomoćnik ravnatelja HZMO-a, istaknuo je kako ne-

ma potrebe za daljnjim dijalogom, jer su izneseni argumenti sasvim dovoljni pa nema dvojbe da se drugi mirovinski stup mora ukinuti. Ovdje nije u pitanju ekonomija nego ideologija. „Čitav taj model Svjetske banke počiva na ideologiji ortodoksnog neoliberalizma. Ljudi su ga prihvatili kao istinu da će profitirati, a to je čista laž. Treba sjesti i razmisliti o novoj filozofiji mirovinskog sustava za 21. stoljeće”, zaključio je.

Željko Šemper iz HSU-a, rekao je da je odlaskom u mirovinu i sam uočio silne nepravde. Predlaže također da se napravi sveobuhvatna analiza, no osnovno je zapošljavanje, jer bez toga nema ni prvog ni drugog mirovinskog stupa, zaključio je raspravu, podržavši zamrzavanje drugog stupa.

Ivo Marjanović, predsjednik Odbora za mirovinska prava SUH-a govorio je na temu mitova i rješenja. Upozorio je na poražavajuće podatke da u Hrvatskoj 26.000 radnika radi, a ne prima plaću, preko 125.500 radnika prima minimalnu ili nižu od minimalne plaće, a veliki broj radnika ne prima redovitu plaću.

Naglasio je i to kako poslodavci ne isplaćuju doprinose za oko 400.000 radnika, a fondovima (bankama) nije stalo da se naplativost doprinosa poveća. Drugi mirovinski stup, dodao je, ugrožava državni proračun, današnje i buduće umirovljenike.

„Za državni proračun problem predstavlja 5 do 6 milijardi kuna oduzetih od I. stupa (kroz 5 posto doprinosa) i isto toliko dodatno zaduživanje radi isplate tekućih mirovina”- istaknuo je Marjanović i dodao kako zaposleni s minimalnom plaćom po navršetku 65 godina i ulaganja od 40 godina mogu očekivati 360 kuna mirovine iz 2. stupa.

„Drugi obavezni mirovinski stup treba odmah zamrznuti, a svim osiguranicima omogućiti prijelaz u prvi mirovinski stup. Prvom mirovinskom stupu treba vratiti 20 posto doprinosa, a postojeći drugi mirovinski stup transformirati u dragovoljni stup, te obustaviti sadašnje stimulacije trećeg stupa od strane države”- zaključio je Marjanović.

SUH se već godinama bori za ukidanje postojećeg modela drugog mirovinskog stupa, koji je štetan proizvod financijske industrije, a otvaranjem dijaloga aktivnih i umirovljenih radnika te znanstvenika, otvorena su vrata ukidanju drugog mirovinskog stupa i nalaženju novog rješenja.

(Maja Šubarić Mahmuljin)

Drugi mirovinski stup nije održiv!

Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista 9. ožujka je u Dvorani Ivana Mažuranića u zgradi Hrvatskog sabora organizirao okrugli stol pod nazivom "Održivost II. mirovinskog stupa u ambijentu neravnoteža". Sudjelovali su brojni stručnjaci „pro“ i „kontra“, te predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske, Jasna A. Petrović i Ivo Marijanović.

▶ Netransparentan sustav s ugrađenim rizikom

Prof. dr. sc. **Vladimir Čarak** (Ekonomski fakultet u Zagrebu) je na samom početku razgovora upozorio kako su svi problemi uzrokovani izostankom stope rasta, te rekao da imovina obveznih mirovinskih fondova čini polovicu kumulativnog duga. Ocijenio je kako zbog drugog stupa građani neće biti na dobitku, nego u dugoročnom financijskom gubitku jer se umjesto generacijske solidarnosti, preferira sadašnji netransparentni sustav s ugrađenim dugogodišnjim rizikom. Posebno je upozorio kako uvođenjem tog stupa nije riješen deficit u mirovinskom sustavu, nego je deficit prebačen u državni proračun, koji se mora sve više i sve skuplje zaduživati kako bi nadoknadio novac koji odlazi u drugi stup. Zagovornici tog stupa građanima prešućuju činjenicu da se ovdje pojavljuju u dvjema ulogama: kao primatelji i kao platitelji.

»Građanima ne kažu da će morati platiti veće poreze da bi imali veću mirovinu«, uočio je Čarak, sa čime se složio i dr. sc. **Guste Santini**, koji je izložio tri varijante rješenja: ukidanje 2. stupa, povećanje izdvajanja za drugi stup ili uvođenje sustava temeljenog na socijalnom statusu, a ne na radu.

▶ Kapitalizirani sustav socijalno je nepravedniji

Govoreći o »stvarnosti i iluzijama« mirovinske reforme iz 2002., dr. sc. **Ante Samodol** je rekao da koristi od drugog stupa trebaju biti veće od njegovih troškova. U obvezne mirovinske fondove dosad je uplaćeno 56 milijardi kuna, a zaradili su 18 milijardi. Međutim, tranzicijski trošak (države) bio je 42 milijarde kuna, što stvara veliki javni deficit. U fondovima je ukupno 1,7 milijuna hrvatskih

građana, no nitko, naglasio je, nije rekao da gotovo 500 tisuća ljudi nema novca na računima. »Najviše o stanju sustava govori činjenica da za 440.000 ljudi u najmanje tri uzastopna mjeseca nisu uplaćeni doprinosi«, kazao je Samodol, ustvrdivši da se mirovinski fondovi hvale zaradom od 18 milijardi kuna, ali ne govore o trošku poslovanja, tranzicijskim trošku i kamatama koji, smatra, mirovinice vode u gubitak.

Također je naglasio kako je iluzija da je kapitalizirani sustav socijalno pravedniji, da doprinosi gospodarskom rastu, te da bi pomogao u rješavanju fiskalnih i demografskih problema. Upozorio je i na nesigurnost ulaganja u drugom stupu, te na proizvodnju socijalnih nejednakosti u dobrovoljnom trećem stupu.

▶ Velika obmana javnosti

Prof. dr. sc. **Gojko Bežovan** (Pravni fakultet) prvo je upozorio kako je drugi stup uveden bez javne rasprave, bez dubljih analiza; pojasnio je kako je Hrvatska naprosto iskorištena kao eksperimentalni laboratorij, a zbog današnje blokade medija o tome se ne može javno raspravljati. Sve je to dio obmanjivanja javnosti. Jasno je kuda to vodi: javne mirovine će ići prema visini socijalne pomoći, a mirovine onih koji ih dobivaju iz I. i II. stupa već su niže za 25 posto. Podsjetio je da je Europska komisija još 2001. godine naručila studiju koja je pokazala neodrživost modela ovakvih mirovinskih reformi zbog previsokog tranzicijskog troška. No, kod nas je i dalje na djelu financijalizacija mirovinskog sustava.

Prof. dr. sc. **Drago Jakovčević** (Ekonomski fakultet) je upozorio kako je riječ o kolektivnoj prinudnoj štednji, te da to praktički nije stvarni novac, jer se odmah prebacuje u druge rizične forme, pa je stoga takva štednja upitna. Taj novac ne može nitko podići, kao što ga ne može podići iz prvog mirovinskog stupa. Prinosi, pak, o kojima se govori su nerealni, a mirovinski sustav će s ovakvim drugim stupom kroz desetak godina bankrotirati.

▶ To su antireformske poruke?

Dr. sc. **Danijel Nestić** (Ekonomski institut), kao poznati bankarski zagovornik, tvrdi da se ovakvim drugim stu-

pom, za koji treba povećati doprinose, smanjuje siva ekonomija. Poručuje kako zamrzavanje odnosno ukidanje drugog stupa znači niže mirovine u budućnosti. »U tom slučaju izgubila bi još jedna pogodnost jer se uštedena sredstva u drugom stupu ne mogu nasljeđivati, a bez obzira na opcije preuzimanja sredstava iz drugog stupa, to neće riješiti fiskalne probleme«, tvrdi Nestić.

»Zamrzavanje drugog stupa značilo bi prebacivanje tereta sa sadašnje na buduće generacije, jer se preuzima obveza isplata pune mirovine u budućnosti«, zaključuje. Njegovo je stajalište kako je mirovinska reforma iz 2002. bila jedna od rijetko provedenih i njezino rušenje donijelo bi zapravo antireformsku poruku«.

Mr. sc. **Velimir Šonje** (Ekonomski institut) pojašnjava kako sve projekcije pokazuju da se u dugom roku, zbog demografije i starenja stanovništva, mirovine neće moći isplaćivati iz prvog stupa bez drastičnih povećanja poreza i doprinosa, što neće biti moguće jer bi poskupilo rad, smanjilo zapošljavanje i još više potaknulo iseljavanje ljudi. Do 2030. godine Hrvatska će imati 300.000 ljudi manje u radno aktivnom stanovništvu, dok će se kohorta starijih od 65 povećati za 200.000 ljudi. Šonje poručuje kako bismo ukidanjem drugog stupa fiktivno smanjili deficit, ali se povratom novca iz drugog stupa u proračun vjerojatno nitko ne bi sjetio smanjiti poreze.

▶ Ne kamatarite svoju državu

Organizator stola, Mostov zastupnik prof. dr. sc. **Ivan Lovrinović** ustvrdio je da svaki mjesec za isplatu mirovina nedostaje oko 40 posto novca i upitao kako financirati taj dug? To je alkemičko pitanje: emisijom obveznica ili zaduženjem u inozemstvu (zaduženje u inozemstvu za mirovine je neprihvatljivo i treba ga onemogućiti, jer je to izlaganje valutnom riziku). Međutim, taj dug praktički kupuju mirovinski fondovi te temeljem toga povećavaju svoju imovinu.

Lovrinović tim fondovima poručuje kako ne mogu kamatariti državu u uvjetima recesije, te da slogan poput "Dalje prste od naših mirovina", treba zamije-

ni sloganom "Dalje prste od naših džepova". Drugi stup treba transformirati hladne glave kako bi se popravilo stanje javnog duga i proračunskog deficita. Tu je i pitanje autocesta. Naime, ukoliko mirovinski fondovi budu financirali autoceste, postat će nekretninski fondovi i pitanje je kakva će biti njihova likvidnost i sudbina.

► Ne dam moje novce

Dr. sc. **Mirando Mrsić**, bivši ministar „za mirovine“ odigrao je svojevrstni performans, naglasivši kako je novac za mirovine u drugom stupu i njegov novac. Pri tom se nije libio lagati kako nitko u 15 godina u Hrvatskoj nije doveo u pitanje taj stup te dodao da će se on boriti kako se odluka o njegovoj nacionalizaciji ne bi donijela bez građana! „Vi se kockate s budućnošću mladih“, vikao je. A najviše, kaže, žali što na okruglom stolu nisu bili predstavnici banaka odnosno fondova?! Uslijedila je polemika: Čavrak je Mrsiću odgovorio da nema govora o nacionalizaciji te da mirovine nisu ugrožene, već financijska imovina građana koja se sastoji i od uplata za mirovine. „Dug države je također naš dug, javni dug svih građana“, zaključio je Čavrak.

Silvano Hrelja, saborski zastupnik Hrvatske stranke umirovljenika sekundirao je Mrsiću, nakon čega je **Milivoj Špika**, saborski zastupnik Bloka umirovljenici zajedno, javno upitao zbog čega u Hrvatskoj tvrdimo kako se drugi stup ne smije dirati, a druge zemlje ga režu i ukidaju? Štetan je i ugrožava javne financije i mirovine, zaključio je.

Ivo Marjanović, predsjednik Odbora za mirovinski sustav SUH-a, prosvjedovao je što je Šonje nazva umirovljenike „kohortom koja će za 10 do 20 godina zagušiti ne samo mirovinski sustav, nego i državu“. Ocijenio je kako treba zaustaviti takve koji obmanjuju mlade s malim primanjima i nesigurnim zaposlenjem, nudeći im iluziju blagostanja u mirovini II. stupa. Ocijenivši kako poslodavci za više od 400.000 zaposlenih ne plaćaju doprinose, procijenio je kako je mirovinski sustav pokraden za gotovo 8 milijardi kuna.

(J.A.Petrović)

HITNA POMOĆ

Tko je ovdje lud?

Ako u bolničku Hitnu pomoć dođete bez uputnice liječnika i medicinska sestra procijeni da vaše stanje nije hitno, ali vi inzistirate na daljnjoj obradi, to će vas koštati 100-150 kuna. Polovica tog novca bit će vam vraćena, ako tijekom obrade u bolničkoj hitnoj službi primite, recimo, infuziju ili intravenozno neki lijek. Značit će to da ste ipak djelomično opravdali razlog svog dolaska i platit ćete 50-75 kuna. Zvuči nevjerovatno, ali tako bi trebao izgledati novi sustav Hitne pomoći, koji od 1. svibnja uvodi Ministarstvo zdravlja.

Zar nije očito da sama riječ HITNA pomoć znači da je osobi HITNO potrebna pomoć, pa kako bi onda osoba u takvom stanju trebala prvo odšetati do svog liječnika, podići uputnicu i onda se lagano uputiti do Hitne pomoći? A što ako je mrkla noć?

Ministar zdravlja dr. Dario Nakić unatoč ovim nelogičnostima odlučio je uštedjeti na najugroženijim građanima u najvećoj potrebi, te tako doći do rasterećenja objedinjenih hitnih bolničkih prijema te slijedom toga i do ušteda. Procjenjuje se navodna ušteda od 300 milijuna kuna od smanjenja broja pretraga i pregleda uvođenjem novog sustava.

Za pacijente će u praksi sve to značiti da im vrata Hitne više nisu otvorena i upozorenje da dobro razmisle prije nego što potraže pomoć. Ispostavi li se da nisu životno ugroženi, sada će to dobro platiti. No, tko će procijeniti je li pacijentovo stanje ozbiljno i preuzeti odgovornost za nečiji život? Ministar Nakić poručuje da će to biti dežurni operater na telefonskom broju 194. Ovi educirani zdravstveni radnici imat će skalu pitanja na temelju koje će uputiti pacijenta što da napravi.

Znači, osoba koja hitno treba pomoć prvo mora proći telefonsku anketu, pa ako dobije zeleno svjet-

lo od telefonskog operatera (?), može na Hitnu. Ako pak osoba *iza telefona* procijeni da niste hitan slučaj, upućuje vas na obiteljskog liječnika, koji će, prema pravilima nove reforme, vikendom i blagdanima dežurati od 8 do 20 sati.

Obiteljski liječnici sigurno su oduševljeni ovom mjerom jer im 60 do 100 pacijenata dnevno nije dovoljno, već će morati i dežurati cijeli dan, pa još i vikendom i blagdanom. Njima će se prvima životno ugroženi pacijenti obratiti, a ako u tom trenutku ipak ne rade ili ne dežuraju, tada pacijenti zovu 194 ili sami odlaze u izvanbolničku Hitnu. Ako se pak koji nadobudni pacijent bez uputnice sam uputi u bolničku Hitnu, ministar je zamislio kako će ga tamo dočekati medicinska sestra, koja će ga nakon trijaže (ispitivanja, razvrstavanja), ocijeniti li da nije riječ o hitnoj stvari i ugrozi, uputiti neka se javi svojem obiteljskom liječniku ili da ode u izvanbolničku Hitnu.

Dakle, cijeli teret ocjene o potrebi hitne zdravstvene intervencije i odgovornost ići će na grbaču telefonskih operatera i medicinskih sestara i tehničara. Medicinske sestre jasno poručuju kako u ovom trenutku ne mogu preuzeti tu odgovornost na sebe da budu te koje će raditi trijažu tko je hitan, a tko nije hitan, kako upozorava Anica Prašnjak iz Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i tehničara. A dr. Dragan Soldo kaže kako se liječnici obiteljske medicine također protive ideji da oni budu ti kojima će se vraćati pacijenti koji dođu na hitnu, jer ih ima premalo i već su preopterećeni.

Problem je što ministar Nakić, kao ni s drugim svojim „reformama“, iskoči s gotovim rješenjem u javnost i najavi datum promjene, a da nije proveo uobičajeni postupak konzultacija i simulaciju. Još jedna crna komedija.

(M. Šubarić-Mamuljin)

Upravno vijeće HZMO-a donijelo odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2016.

Dana 17. ožujka 2016. održana je 44. sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na kojoj je za novog predsjednika Upravnog vijeća HZMO-a izabran Marinko Papuga, pomoćnik ministrice rada i mirovinskoga sustava. Na ovoj sjednici Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2016.

Odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2016.

Na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku o stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne brutoplaće u R Hrvatskoj za razdoblje I.-XII. 2015. u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, Upravno vijeće donijelo je *Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2016.* Nova aktualna vrijednost mirovine za jedan osobni bod, radi određivanja mirovine i usklađivanja mirovine i ostalih prava iz mirovinskog osiguranja, od 1. siječnja 2016. iznosi 61,38 kn. Budući da je aktualna vrijednost mirovine od 1. srpnja 2015. iznosila 61,10 kn, povećanje iznosi 0,46 posto. Mirovine povećane prema novoj aktualnoj vrijednosti mirovine bit će isplaćene u travnju (mirovina za ožujak), s razlikom za siječanj i veljaču 2016. godine.

Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2016.

Najniža mirovina usklađuje se kao i druga mirovinska primanja, tj. prema novoj aktualnoj vrijednosti mirovine. Najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža od 1. srpnja 2015. iznosila je 59,23 kn, a usklađena za 0,46% od 1. siječnja 2016. iznosi 59,50 kn.

Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2016.

Naknade zbog tjelesnog oštećenja usklađuju se na jednaki način kao i mirovine. Osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. srpnja 2015. iznosila je 1.216,67 kn, a usklađena za 0,46% od 1. siječnja 2016. iznosi 1.222,27 kn.

Novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja korisnicima koji su pravno na novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja ostvarili od 1. siječnja 1999. do 31. prosinca 2015. usklađuju se od 1. siječnja 2016. za 0,46%.

Odluka o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2016.

Zakonom o mirovinskom osiguranju uređeno je određivanje mirovine za osiguranika osiguranog i u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje tako što se dio mirovine, odnosno mirovina koja pripada za staž osiguranja ostvaren od početka primjene toga osiguranja određuje kao osnovna mirovina. Osnovna mirovina određuje se tako da se osobni bodovi određeni na temelju staža navršenog od početka primjene obveznog mirovinskog osiguranja, odnosno od 1. siječnja 2002., pomnože s faktorom osnovne mirovine. Faktor osnovne mirovine od 1. siječnja 2016. iznosi 0,75.

Uz navedene odluke, Upravno vijeće donijelo je i:

- *Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2016.*, koja od 1. siječnja 2016.

iznosi 2.569,95 kn te

- *Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2015.*

Odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2016. objavljene su u Narodnim novinama broj 25/2016 od 23. ožujka 2016., stupile su na snagu osmoga dana od dana objave, a primjenjuju se od 1. siječnja 2016.

Razgovorni dani za osiguranike koji su radili u Austriji

Razgovorni dani s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja održavaju se u Zagrebu, Varaždinu ili Čakovcu od 1980. godine.

Ove će se godine razgovorni dani osiguranika s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja održati:

- **20. travnja 2016.** u Zagrebu, u prostorijama Središnje službe HZMO-a, A. Mihanovića 3, II. kat, dvorana A, s početkom u 9:00 sati
- **21. travnja 2016.** u Čakovcu, u prostorijama Vijećnice Grada Čakovca, Kralja Tomislava 15, s početkom u 9:00 sati.

Održavanje jesenjeg kruga razgovora s predstavnicima austrijskog nositelja mirovinskog osiguranja planira se 14. rujna 2016. u Varaždinu i 15. rujna 2016. u Zagrebu.

Na ovim razgovorima velik broj osiguranika može odmah dobiti odgovor na konkretna pitanja, a najčešća pitanja odnose se na uvjete za ostvarivanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu.

KORISNICI MIROVINA - u ožujku 2016.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	503 886	2 466,92 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	10 889	3 386,83 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	87 019	2 150,48 kn
Prijevremena starosna mirovina	172 750	2 327,72 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	96	2 583,06 kn
Invalidska mirovina	133 758	1 840,04 kn
Obiteljska mirovina	229 720	1 875,55 kn
UKUPNO - ZOMO	1 138 118	2 237,37 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS, OSO		
Ukupno	13 844	3 476,48 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHDDR		
Ukupno	72 217	5 084,23 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 855	2 799,48 kn
SVEUKUPNO	1 231 034	2 421,44 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međun. ugovora - isplata u ožujku 2016. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za siječanj 2016. (5 646 kn)
Prosječna mirovina za siječanj 2016.	2 483,47 kn	43,99%
Prosječna ukupna starosna mirovina za siječanj 2016.	2 732,87 kn	48,40%
Prosječna starosna mirovina za siječanj 2016. s m. stažem od 40+ godina	4 118,09 kn	72,94%

Korisnici mirovina - muškarci (45,70%)	562 571
Korisnici mirovina - žene (54,30%)	668 463
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,15
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	14,28%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,47%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	70 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3 065 000 000 kn

Od obrade mirovina za siječanj 2016. (isplata u veljači 2016.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, NN br. 112/2013) obustavljena je isplata mirovine za 1 847 korisnika (31 korisnika mirovine s prebivalištem u RH i 1 816 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću
A. Mihanović 3. 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 014595-168

Za nakladnika:
Srećko Vuković

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U TRAVNJU 2016.

Iz sadržaja:

- Produljenje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite
- Kontrola ugovornih partnera
- Nova ortopedska pomagala
- Novi izgled iskaznice zdravstveno osigurane osobe HZZO-a
- Iznimni rezultati rada obiteljske medicine u 2015. godini
- Prijedlog Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) održalo je 29. ožujka 2016. godine svoju 106. redovnu sjednicu te u nastavku dajemo pregled najvažnijih donesenih odluka.

HZZO do 30. lipnja 2016. godine produljio ugovore s provoditeljima zdravstvene zaštite

Prema uputi Ministarstva zdravlja do 30. lipnja 2016. godine produljeni su ugovori za sve ugovorne partnere HZZO-a u primarnoj, specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.

U tijeku je priprema definiranja uvjeta za sklapanje novih ugovora s ugovornim partnerima za buduća razdoblja.

U 2015. godini HZZO proveo 2.411 kontrola ugovornih partnera

U 2015. godini HZZO je proveo 2.411 kontrola svojih ugovornih partnera. U 1.100 provedenih kontrola (njih 46 posto) nisu utvrđene nepravilnosti. U 1.311 slučajeva izrečene su ugovorom predviđene mjere: 635 opomena, 287 opomena s naplatom štete, 295 opomena s novčanom kaznom, 84 opomene s novčanom kaznom i naplatom štete te 10 opomena pred raskid ugovora.

HZZO je redovno provodio i kontrole privremene nesposobnosti za rad. U odnosu na 2014. godinu, u 2015. godini zabilježen je porast stope privremene nesposobnosti za rad. Ukupna stopa privremene nesposobnosti u 2015. godini iznosila je 3,03; (na teret poslodavca 1,41, a na teret HZZO-a 1,62).

U 2014. godini ukupna stopa bila je 2,76; (na teret poslodavca 1,25, a na teret HZZO-a 1,51). Na porast stope privremene nesposobnosti za rad u 2015. godini utjecala je značajnija epidemija gripe i njene posljedične komplikacije. Usprkos ovom porastu, stopa privremene nesposobnosti za rad u Republici Hrvatskoj još uvijek je manja nego u mnogim zemljama Europske unije (primjerice u Sloveniji je stopa bolovanja 4.04).

HZZO je također provodio i unutarnje kontrole prema prihvaćenom sustavu upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima norme ISO 9001:2008, kao i unutarnje kontrole u organizacijskim jedinicama HZZO. Ove kontrole doprinijele su unaprjeđenju poslovnih procesa HZZO-a.

Nova ortopedska pomagala na listi pomagala HZZO-a

U Popis pomagala HZZO-a uvrštena su nova pomagala.

Jedno od novih pomagala su „Filteri za pojačavanje kontrasta” (tzv. kanten filteri) te pripadajući okviri za kanten filtere.

Iz područja ortopedske protetike uvrštena su brojna istovrsna pomagala, koja omogućavaju racionalizaciju troškova uz poboljšanje dostupnosti i mogućnosti bolje opskrbe osiguranih osoba.

Izmijenjen je i dopunjen Pravilnik o ortopedskim i drugim pomagalima čime su stvoreni kvalitetniji uvjeti za informatizaciju propisivanja i izdavanja pomagala koja su već uvrštena u Popis pomagala te su dodatno definirani brojni modeli igala za inzulinske injektore i pojedini anatomske ulošci za inkontinenciju.

Također, bolje je definiran standard pomagala „Pulsni oksimetar za kućnu uporabu”, kako bi se omogućila isporuka pomagala ujednačenih karakteristika, koje na tržište stavljaju različiti ponuditelji te je bolje definirana medicinska indikacija za „Setove za brzo određivanje količine šećera u krvi” (tzv. glukometri), kako bi se poboljšao i pojasnio način predlaganja i propisivanja glukometara.

Novi izgled iskaznice zdravstveno osigurane osobe

Upravno vijeće HZZO-a donijelo je i Odluku o izmjenama Odluke o sadržaju i obliku isprave

kojom se dokazuje status osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a kojom je izmijenjen izgled iskaznice zdravstveno osigurane osobe (isprava 1) čime je izgled, odnosno dizajn iskaznice zdravstveno osigurane osobe prilagođen novom vizualnom identitetu Zavoda kojim Zavod komunicira prema javnosti što uključuje, između ostaloga, i promjenu logotipa Zavoda.

Istom Odlukom ukinuta je obveza osiguranih osoba HZZO-a da gubitak iskaznice zdravstveno osigurane osobe objavljuju u „Narodnim novinama“, a s obzirom na činjenicu da se osiguranim osobama nakon gubitka izdaje nova iskaznica koja sadrži identične podatke kao i izgubljena iskaznica zdravstveno osigurane osobe.

Osigurana osoba kojoj je izdana iskaznica zdravstveno osigurane osobe (isprava 1) koja je ovom Odlukom zamijenjena novom iskaznicom ima pravo staru iskaznicu koristiti, odnosno osnovom nje ostvarivati prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja i nadalje.

Iznimni rezultati rada obiteljske medicine u 2015. godini

Obiteljska medicina u 2015. godini pokazala je izvrsne rezultate.

U posljednje tri godine, otkako je HZZO uveo novi model ugovaranja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, obiteljska medicina prihvatila je niz novih mogućnosti u radu s pacijentima o čemu najbolje govore konkretni podaci. U 2015. godini zabilježeno je čak 50.103.999 posjeta pacijenata u obiteljskoj medicini, što je 67 posto više nego u 2013. godini te je obavljeno ukupno 104.231.269 dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP).

Svaki tim obiteljske medicine u prosjeku je imao 81 posjet dnevno, od čega je 27 posjeta bi-

lo zbog pregleda, a 54 posjeta zbog neke druge potrebe.

U odnosu na 2014. godinu, u 2015. godini obiteljska medicina obavila je 6.6 posto više prvih pregleda, 2.5 posto više kontrolnih pregleda, 19.1 posto više konzultacija.

Za djelatnost obiteljske medicine u 2015. godini HZZO je izdvojio 1.190.285.842 kuna.

Od 3.851.467 opredijeljena osiguranika u obiteljskoj medicini njih 86 posto (3.304.095) je tijekom 2015.godine potraživalo neku zdravstvenu uslugu od svog izabranog doktora.

Nameće se pitanje kontrole stalnog porasta potražnje za uslugama obiteljskog liječnika.

Trend porasta dijelom ima opravdane uzroke u sve većim mogućnostima liječenja i produženju života, kraćim hospitalizacijama, porastom broja operacija kroz jednodnevnu kirurgiju, spuštanjem antikoagulantne terapije na razinu obiteljskog doktora (porast 78 posto), pred operativne obrade, dijeljenje i priprema supstitucijske terapije ovisnicima (11 posto više) itd.

Međutim, neopravdan je veliki porast potražnje (28 posto) za administrativnim uslugama od strane drugih resora. Samo u 2015.g. je napisano 1.257.036 ispričnica i raznih potvrda.

Bolja prevencija i praćenje kroničnih bolesnika

Trajna skrb o stabilnom kroničnom bolesniku rezultirala je porastom nekih dijagnostičkih postupaka, pa je primjerice u 2015. godini obavljeno za 13 posto više EKG-a, 13 posto više spirometrija, 58 posto više postupaka KMAT (24 satno mjerenje arterijske tlaka).

Porastao je i broj preventivnih pregleda, te je u 2015. godini zabilježeno 846.724 postupaka vezano za probleme s debljinom, pušenjem, alkoholom i dijabetesom, što je 9 posto više nego u 2014. godini, dok je za 20 posto povećano korištenje panela za kronične bolesnike (KOPB, dijabetes, arterijska hipertenzija).

Neki vremenski zahtjevniji postupci (mala kirurgija, fizikalne procedure i sl.) su u blagom padu (1-5 posto) što je za očekivati zbog velikog porasta broja posjeta.

Svi spomenuti rezultati pokazuju da je u posljednje tri godine napravljen veliki korak u kojem je obiteljska medicina vratila svoju važnost u procesu liječenja pacijenta te pokrenula reformu zdravstvenog sustava. HZZO je liječnike stimulirao da ulažu u svoje znanje i opremu, a sve na dobrobit pacijenata kako bi što brže dobili potrebnu i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu na primarnoj razini.

HZZO zahvaljuje svom medicinskom i nemedicinskom osoblju koje je sudjelovalo u realizaciji ovih iznimno dobrih rezultata.

U Popis pomagala HZZO-a uvrštena su nova pomagala, primjerice „Filteri za pojačavanje kontrasta“ (tzv. kanten filteri), a iz područja ortopedske protetike uvrštena su brojna istovrsna pomagala koja omogućavaju racionalizaciju troškova uz poboljšanje dostupnosti i mogućnosti bolje opskrbe osiguranih osoba

Svaki tim obiteljske medicine u prosjeku je imao 81 posjet dnevno, od čega je 27 posjeta bilo zbog pregleda, a 54 posjeta zbog neke druge potrebe.

U odnosu na 2014. godinu, u 2015. godini obiteljska medicina obavila je 6.6 posto više prvih pregleda, 2.5 posto više kontrolnih pregleda, 19.1 posto više konzultacija

Prijedlog Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja

1. travnja 2016. godine započeo je postupak internetskog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću za Prijedlog Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Svi zainteresirani mogu dostaviti svoje prijedloge, primjedbe i komentare na predloženi tekst Prijedloga Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja do 30. travnja 2016. godine na e-mail adresu zainteresirana.javnost@hzzo.hr

PRIJEDLOG

Na osnovi članka 14. stavka 2. Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 85/06., 150/08. i 71/10.) i članka 27. stavka 1. točke 4. Statuta Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje („Narodne novine“, broj 18/09., 33/10., 8/11., 18/13., 1/14. i 83/15.) Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na ____ sjednici održanoj ____ 2016. godine donijelo je

ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNI ODLUKE O CIJENI POLICE DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Članak 1.

U Odluci o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj 118/13., 11/14. i 120/15.) u članku 4. stavku 1. brojka: „840,00“ zamjenjuje se brojkom: „1.068,00“, a brojka: „70,00“ zamjenjuje se brojkom: „89,00“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Iznimno, Upravno vijeće Zavoda može posebnom odlukom utvrditi nižu cijenu police dopunskog zdravstvenog osiguranja od cijene utvrđene u stavku 1. ovoga članka u slučaju ugovaranja paketa dopunskog zdravstvenog osiguranja za 3 ili više osoba.“

Članak 2.

Na sve važeće police dopunskog zdravstvenog osiguranja zaključene do dana stupanja na

snagu ove Odluke primjenjuje se cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja utvrđena Odlukom o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj 118/13., 11/14. i 120/15.) do isteka osigurateljnog razdoblja, a početkom novog osigurateljnog razdoblja produljenog u skladu s točkom XIV. Općih uvjeta ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 91/13.) primjenjuje se cijena utvrđena člankom 1. ove Odluke.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u „Narodnim novinama“.

KLASA:

URBROJ:

Zagreb,

Predsjednik Upravnog vijeća

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

OBRAZLOŽENJE

uz prijedlog Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja

U skladu s nalogom Ministarstva zdravlja, KLASA: 500-07/16-01/06; URBROJ: 534-1-161 od 31. ožujka 2016. godine, predlaže se izmjena Odluke o cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja na način da se cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja, koje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, utvrdi u iznosu od 89.00 kuna.

Potreba promjene cijene police dopunskog zdravstvenog osiguranja obrazlaže se potrebom uvođenja cjelovitog paketa mjera koji će doprinijeti financijskoj stabilizaciji zdravstvenog sustava, a uzimajući u obzir i činjenicu o trenutačnom manjku financijskih sredstava u sustavu zdravstva od 2,5 milijarde kuna.

Krajnji cilj uvođenja ovakve mjere financijska je stabilizacija zdravstvenog sustava uz smanjenje rashoda te istovremeno osiguranje kvalitetne zdravstvene zaštite svim osiguranim osobama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnateljica Tatjana Prenda Trupeć, mag. ing. el. MBA
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Izbjegnite rizike i sačuvajte imovinu!

„Sigurnost u trećoj dobi: Kako izbjeći rizike pri raspolaganju imovinom” naziv je projekta koji Sindikat umirovljenika Hrvatske provodi u suradnji s Hrvatskim pravnim centrom (HPC). U ovaj projekt, kojim SUH nastavlja svoju uspješnu kampanju „Zaustavimo zloupotrebu starijih osoba”, uključeni su i Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb, Centar za socijalnu skrb Zagreb i udruga Radio mreža. Projekt financira Ministarstvo socijalne politike i mladih, a provedba traje od listopada 2015. godine do rujna 2016. godine.

Cilj projekta jest osnažiti starije osobe širenjem informacija, koje će im pomoći da u vlastitom najboljem interesu raspolažu svojom imovinom, te tako pridonijeti sprječavanju zlouporaba, osobito kada je riječ o ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Za sklapanje pravnih poslova raspolaganja imovinom nužna su temeljna znanja i stručna pomoć u pogledu vrste ugovora, njegova sadržaja i učinaka te mogućnosti njegova raskida, kako bi se izbjegli neželjeni rizici i negativne posljedice sklapanja ugovora.

Radionice – pitanja iz prakse

Temeljna znanja o raspolaganju imovinom i sklapanju ugovora starije će osobe moći pronaći u informativno-instruktivnom priručniku (brošuri), koji će izdati HPC u suradnji sa SUH-om i ostalim partnerima, te u radio emisijama na tu temu. Stručnu pomoć starije će osobe pak moći potražiti kod posebno educiranih aktivista.

Upravo će zato u sklopu projekta biti održane 4 radionice na temu „Sigurnost u trećoj dobi: Kako izbjeći rizike pri raspolaganju imovinom”, kako bi se produbilo znanje sudionika o pojedinim načinima raspolaganja imovinom starijih osoba, te time doprinijelo prevenciji rizika za krajnje korisnike - starije osobe.

Cilj radionica jest raspraviti i pojasniti pitanja iz prakse koja se sudionicima (koji će djelovati kao savjetnici osoba treće životne dobi) pojavljuju u svakodnevnom radu s korisnicima, a tiču se načina raspolaganja imovinom starijih osoba i problema koji se javljaju u vezi s tim. Naglasak je na ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, darovanju,

ugovoru o ustupu i raspodjeli imovine za života, kao i na osnovnim institutima nasljednog prava poput oporuke.

Prva će se takva radionica održati u Puli 21. travnja 2016., zatim u Splitu 28. travnja, u Zagrebu 17. svibnja te u lipnju u Slavanskom Brodu. Radionica je namijenjena osobama koje izravno rade sa starijom populacijom u situacijama kad im je potrebna pomoć pri raspolaganju imovinom. Predviđeno je 60 sudionika za sve 4 radionice, odnosno oko 15 sudionika po radionici - 10 lokalnih koordinatora SUH-a, 4 djelatnika lokalnog Centra za socijalnu skrb i 1 djelatnik lokalnog gradskog društva Crvenog križa.

Na početku radionice će Olga Jelčić, glavna pravna stručnjakinja na projektu i sutkinja Vrhovnog suda RH u miru, dati kratak pregled teme „Sigurnost u trećoj dobi: Kako izbjeći rizike pri raspolaganju imovinom”, a zatim će otvoriti raspravu u cilju razjašnjavanja dilema koje imaju sudionici radionice u odnosu na pojedina pitanja iz tog pravnog područja. U završnom dijelu radionice sudionici će zajedno obraditi hipotetski slučaj kako bi na praktičnom primjeru primijenili stečena znanja.

Opasan ugovor o dosmrtnom uzdržavanju

Informativno-instruktivni priručnik daje opsežan pregled postojećeg zakonodavnog uređenja svih navedenih pravnih instituta, potkrijepljenih pregledom sudske prakse, a sadrži i neke praktične primjere ugovora ili primjerice tužbe za raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Pravni savjetnik SUH-a Milan Tomićić, koji predstavlja SUH u projektnom timu, smatra da je priručnik izuzetno koristan alat za praktičnu primjenu od strane svih osoba koje imaju nedoumice u pogledu ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Napominje kako je za starije osobe posebno opasan ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, kojim vlasništvo na imovini prelazi na drugu osobu odmah poslije sklapanja ugovora, zbog čega je SUH tražio izmjene zakona.

Iz SUH-a ocjenjuju kako je riječ o korisnom projektu, kojim će se nastaviti osvjешćivati umirovljenike i starije osobe o potencijalnim zlouporabama te tako zaštititi njihova imovina i dostojanstvo.

(M. Šubarić-Mamuljin)

KADA PRAVO NA INFORMACIJU O OVRSI?

Čekanje na milost banaka

SUH se već više od tri godine bori za to da umirovljenici u svakoj obavijesti o mirovini dobiju detaljnu informaciju o ovrsi na svojoj mirovini. Naime, mnogima se dogodi da im se ovrši neki dug, a oni naknadno pronađu račun i plate. Sve zato što nisu ostvarili svoje ustavno pravo na informaciju o ovrsi, ovršitelju i glavnici.

Nakon prve dvije godine borbe HZMO je prihvatio izraditi program kojim se to omogućava saznati svim informatički pismenim penzićima, a njih je jedva 8 posto. Za ostale su HZMO-ovci hodočastili kod banaka, izradili poseban softver koji su im ponudili, i nakon godinu dana uvjeravanja, pristala je samo jedna veća banka i desetak manjih. Očekuje se da će se do kraja polovice godine odazvati i veće banke. SUH je u međuvremenu pisao i Hrvatskoj udruzi banaka, ali su na žalost, hladno odgovorili kako to nije u njihovoj domeni. Savjetnica Sandra Ruso je odgovorila: „Hrvatska udruga banaka je gospodarsko interesno udruženje i nema ingerenciju nad poslovanjem poslovnih banaka. Dodatno moramo napomenuti da, iako većina jest, ima banaka koje nisu članice HUB-a. Stoga se za sve detalje morate obratiti direktno Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje koje to pitanje rješava sa svakom bankom ponaosob, pri čemu sve uključene stranke moraju imati na umu i pravnu regulativu koja u trenutku kreiranja takve obavijesti mora biti ispoštovana.”

SUH je o ovom dugogodišnjem problemu informirao novog predsjednika Upravnog vijeća HZMO-a Marinka Papuga i on je odlučio konačno to staviti kao točku dnevnog reda sljedeće sjednice tog tijela.

Zajedništvom za umirovljenike!

U svjetlu pogoršanog položaja umirovljenika i starijih osoba, potpisan je novi Sporazum o suradnji i zajedničkom djelovanju Matice umirovljenika Hrvatske (MUH) i Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) 31. ožujka 2016. godine u Za-

grebu. Sporazum, koji su prethodno detaljno raspravila i usvojila rukovodeća tijela obje nacionalne udruge umirovljenika, potpisali su predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović i predsjednik MUH-a Josip Kovačić.

Polazeći od svojih statutarnih odrednica i Programskih načela, MUH i SUH utvrđuju međusobne uzajamne odnose u cilju što kvalitetnije zaštite prava svojih članova, kao i svih ostalih umirovljenika, u područjima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, te drugih prava i interesa umirovljenika i starijih osoba.

MUH i SUH djelovat će autonomno, a zajedničko djelovanje dogovarat će na načelima ravnopravnosti i uzajamnosti. U cilju što uspješnijeg zajedničkog djelovanja te obrane prava umirovljenika, potpisnice Sporazuma se obavezuju da će odlučno i

kontinuirano koordinati svoje aktivnosti na nacionalnoj i drugim ustrojstvenim razinama svojih organizacija, a naročito oko bitke za nacionalni konsenzus za usvajanje zajedničkog dokumenta o osnovnim i neotuđivim pravima umirovljenika.

Radi zauzimanja stajališta od interesa za umirovljenike, potpisnice su se suglasile formirati uže tijelo - Vijeće Sporazuma, sastavljeno od dva predstavnika svake potpisnice. Potpisnice će osobito promicati djelovanje Nacionalnog vijeća za umirovljenika i starije osobe.

SUH i MUH će, u duhu svojih programa, skrbiti o interesima i dobrobiti umirovljenika i starijih osoba u svim područjima društvenog sustava, te se suprotstavljati - javno, odlučno i s potrebnim akcijama - svakom pokušaju ugrožavanja i ponižavanja te dobne skupine.

SUH PRISTUPIO MREŽI HRANE

Hrana iz smeća ili hrana u smeće

Svi znaju da dio ljudi u Hrvatskoj gladije i da se godišnje u smeće baca 400 tona hrane, a jedini razlog zbog čega se ta hrana ne donira bio je PDV, jer je bilo razrezano kako donator mora platiti PDV kao da je donaciju prodao po punoj cijeni.

Jedini koji su pokazali interes i brigu su udruge u sastavu platforme Mreža hrane koje su inicirale rješenje ovog gorućeg problema i djelomično uspjele.

Mreža danas okuplja desetak nevladinih udruga iz cijele Hrvatske, od kojih neke imaju i socijalne samoposluge, a dugoročni cilj je uspostava transparentnog i učinkovitog nacionalnog sustava doniranja hrane.

Iako je u prosincu prošle godine doniranje hrane oslobođeno PDV-a, donacije proizvođača hrane i trgovačkih lanaca nisu povećane. Kako bi hrana uistinu došla do najpotrebitijih, preduvjet je nastavak izgradnje i osnaživanje sustava doniranja hrane, u čemu ključnu ulogu imaju Vlada, a posebno Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo socijalne politike.

Mreža hrane ih je i do sada javno pozivala da preuzmu zadatak izgradnje tog sustava te da, zajedno s drugim tijelima državne uprave i uz suradnju s civilnim društvom, nastave izvršavati taj zadatak. Imajući u vidu iznimno teške posljedice gospodarske krize kao i ozbiljnost trenutka u kojem se nalazi veliki dio najsiromašnijih i najugroženijih građanki i građana Republike Hrvatske, među kojima je, nažalost, upravo najveći broj umirovljenika, Mreža nastoji u javnosti i pred donositeljima političkih odluka zagovarati interes društveno marginaliziranih, isključenih i ranjivih pojedinaca i skupina u društvu.

I druge europske zemlje vode ili su vodile sličnu bitku sa doniranjem hrane. Najdalje su otišli u Francuskoj, gdje je supermarketima većim od 400 m² zakonom zabranjeno bacati ili kvariti neproda-

nu hranu već su obavezni potpisati donacijske ugovore s dobrotvornim ustanovama.

U Hrvatskoj je od pokretanja inicijative Mreže hrane za ukidanjem PDV-a na doniranu hranu, do realizacije, prošla godina dana, pa ako sad treba čekati još godinu dana da se uspostavi nacionalni sustav doniranja hrane i onda još godinu do formiranja središnjeg posredničkog tijela.

Predstavnici Platforme Mreža hrane, Entoni Šeperić i Zoran Grozdanov 23. ožujka o.g. posjetili su SUH, a rezultat je prepoznavanje zajedničkih interesa i potpisivanje dokumenta o programskoj suradnji.

SUH je prihvatio sudjelovanje u zagovaračkim aktivnostima i podržci osnivanju nacionalnog sustava za doniranje hrane u Republici Hrvatskoj; bit će uključen u daljnje širenje Mreže te se aktivno uključiti u oblikovanje programskih aktivnosti s ciljem suzbijanja siromaštva među umirovljenicima; podupirat će jačanje volonterstva i međugeneracijske solidarnosti i suradnje kroz širenje postojeće mreže socijalnih samoposluga i otvaranje novih, kao i aktivno uključivanje starijih osoba i korištenje njihovih korisnih društvenih znanja i vještina, kao i profesionalnih iskustava u razvoju zajedničkih aktivnosti Mreže hrane.

SUH i Mreža će raditi i na osmišljavanju i provođenju zajedničkih akcija i programa edukacije i osvještavanja starijih osoba i umirovljenika o problemima vezanim uz njihov potrošačka prava, pomoć u edukaciji i osvještavanju problema bacanja hrane, kao i drugih oblika praktične suradnje.

Predsjedništvo SUH-a je na 29. sjednici održanoj 24. ožujka o.g. prihvatilo programsku suradnju i donijelo odluku da se s Mrežom hrane potpiše sporazum o suradnji.

(Mirjana Pavačić-Pender)

SLAVONSKI ŠAMAC

Kolo veselo

Odmah na početku Izvještajno-izborne Skupštine Podružnice SUH-a Slavonki Šamac, održanoj 6. veljače, predsjednik Podružnice Petar Lešić je zamolio da se minutom šutnje oda počast preminulim članovima SUH-a kao i poginulim i umrlim braniteljima, a zatim je pozdravio sve nazočne, kao i goste na Skupštini - zamjenicu načel-

nice Općine Slavonki Šamac Kristinu Brlečić, predsjednika Županijskog povjereništva SUH-a Stjepana Rakitića, te goste iz SUH-a i drugih udruga, ali i župnika Mirka Jokića.

Zahvaljujući uspješnom radu i bogatom programu u proteklom razdoblju, ponovno je za predsjednika Podružnice izabran Petar Lešić. Kristina Brlečić je pohvalila rad Lešića i ekipe, te obećala i daljnju potporu. Zaplesalo se i kolo veselo.

KRAPINA

Izabran stari predsjednik

Na izvještajno-izornoj Skupštini Podružnice SUH-a Krapina, održanoj 17. ožujka, prisustvovalo je mnogobrojno članstvo. Osim članova Skupštine, nazočan je bio i zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić.

Skupštinu je otvorio dosadašnji predsjednik Podružnice SUH-a Krapina Vjekoslav Čaklec, koji je nakon uvodnog govora i pozdrava predložilo dnevni red, čija je prva točka bio izbor radnih tijela Skupštine.

Za predsjednika je ponovno izabran Vjekoslav Čaklec, koji se zahvalio na ukazanom povjerenju.

UMAG

Odličan provod u Laktašima

Grupa članova SUH-a Podružnice Umag provela je tijekom ožujka deset ugodnih dana u Termama Laktaši u Bosni i Hercegovini. Pred hotelom San srdačno su nas dočekali djelatnici Terma i direktorica Mirjana Čomić, koja nas je upoznala s programom. Nakon pregleda kod liječnice, mogli smo započeti s terapijama.

Vrijedni domaćini organizirali su nam obilazak grada i upoznali nas s povijesnim znamenitostima. Terme Laktaši poznate su još iz antičkih vremena po ljekovitim svojstvima vode, koja poboljšava zdravlje. Tako smo na obilasku posjetili ostatke starih terma, kao i kompleks vanjskih bazena i sportskih terena. Posjetili smo i etnografsku sobu i izložbu u Turističkoj zajednici grada. Slijedećih dana u dva navrata organiziran nam je besplatan prijevoz i pregled u klinici Svjetlost u Banja Luci, gdje smo bili srdačno dočekani. U vrlo kratkom vremenu mogli smo obaviti pregled ili odabrati naočale.

Domaćini su nas povelili na lijep izlet u Banja Luku, koji je obuhvatio obilazak znamenitosti kao što su tvrđava Kastel,

Safikadin grob i Hram Hrista Spasitelja. Obišli smo i samostan Marija Zvijezda u Trapistima. Razgledali smo crkvu i dio samostana, gdje smo mogli vidjeti izložbu o djelatnostima samostana iz prošlih vremena.

U hotelu smo svake večeri uživali u zabavnim večerima. Pored glazbe, priredene su društvene igre. Razveselilo nas je natjecanje u pjevanju, pa smo na kraju večeri zapjevali našu „Krasna zemljo Istro

mila”. Ugodno smo se zabavljali u natjecanju u plesu, a zadnje večeri organizirana je lutrija. Zgodici nas na svoj način povezuju i pozivaju na ponovni susret. Malo po malo, došao je kraj našeg boravka u prekrasnom i ugodnom ambijentu Laktaša i rastanak s dragim osobljem, koje nam je do kraja bilo na usluzi. Puni lijepih dojmova mogli smo im samo iskreno zahvaliti s napomenom: „Vidimo se ponovno”. (Anton Pertot)

Borbeno i u sljedećem mandatu

Vrgorska podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske održala je svoju Izbornu skupštinu u subotu 19. ožujka o.g. Na skupštini je raspravljano o izvještaju o djelovanju SUH-a Vrgorac, te o financijskom poslovanju u posljednje četiri godine. Oba izvještaja su jednoglasno prihvaćena. Za predsjednika je ponovno izabran Miro Jović. Njegova zamjenica je

Senka Erceg, a Petar Grbavac tajnik. Anka Vujčić je izabrana za blagajnicu, dok su u predsjedništvo izabrani: Mirko Mihaljević, Emilija Andrijačić, Anđelka Stanković, Marija Dropulić i Marija Jelavić. U Nadzorni odbor ušli su Zorka Marinović, Mirko Pranić i Janja Tančica.

U programu djelovanja podružnice za naredno četverogodišnje razdoblje, pred-

viđen je čitav niz aktivnosti. U SUH-u Vrgorac vjeruju da ih mogu uspješno provesti jer imaju veliki broj članova i članica, a uključuju se i umirovljenici koji su u posljednje četiri godine otišli u mirovinu. Za travanj je planiran trodnevni izlet u Hrvatsko zagorje. SUH-ovci su javno pozvali sve vrgorske umirovljenike da se uključe u rad organizacije.

VRBOVEC

Priznanje Božici

Izvještajnu-izbornu Skupštinu Podružnice SUH-a Vrbovec, koja je održana 18. ožujka u prostorijama općine, otvorila je dosadašnja predsjednica Podružnice SUH-a Vrbovec Božica Grđan. Osobito je pozdravila goste - zamjenika predsjednice SUH-a Milana Tomičića, teritorijalnu povjerenicu Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) Đurđicu Kahlinu, gradonačelnika Vrbovca Vladimira Bregovića, te županijskog povjerenika SUH-a Zagrebačke županije i predsjednika Podružnice SUH-a Dugo Selo Josipa Sahora. Grđan je na samom početku pozvala na minutu šutnje za sve članove SUH-a, koji su umrli u razdoblju između dvije Skupštine.

U izvještaju o radu Božica Grđan naglasila je kako po-

družnica SUH-a Vrbovec sudjeluje u svim događanjima Općine i Turističke zajednice. Svake godine sudjeluju na manifestaciji „Kaj su jeli naši stari“, koja traje već 35 godina, a drugu godinu za redom osvojili su prvo mjesto za glavno jelo, desert i vrbovačku peru, tradicionalni kolač od sira. Surađivali su i dali recepte za Prvu knjigu vrbovečkih recepata, koju je izdalo Pučko otvoreno učilište. Kao podružnica sudjeluju i u ozbiljnijim aktivnostima kao što su razna edukativna predavanja za starije i prikupljanje potpisa za peticiju protiv siromaštva.

Bivšoj predsjednici Podružnice SUH-a Vrbovec Božici Grđan uručena je pohvalnica za vrlo uspješno i predano sudjelovanje u prikupljanju potpisa za Peticiju Glasam protiv siromaštva starijih osoba. „Mi smo ozbiljno pristupili tom zadatku, i ponosno se priključujemo svim zadacima koji su ispred nas, sve za boljitak starijih osoba“, zaključila je Grđan. Za novog predsjednika izabran je Zlatko Hrčić, za zamjenicu je izabrana dosadašnja predsjednica Božica Grđan.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Ljudi s dna prioriteta

„U Hrvatskoj je svaka treća osoba starija od 65 godina siromašna i po tome smo na europskoj ljestvici pri vrhu, čak na 4. mjestu. Najsiromašniji smo kada se radi o mirovinama i to od svih zemalja u okruženju, rekla je 21. ožujka u Zadru predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna A. Petrović na konferenciji za medije o socijalnom i materijalnom položaju umirovljeničke populacije.

Predsjednica SUH-a se osvrnula i na položaj hrvatskih branitelja, koji su ostvarili pravo na mirovinu, a čiji se položaj posljednjih 15-ak godina značajno pogoršao. „Trebamo prepoznati na koje sve načine treba pomoći braniteljima, koji umiru prosječno s 51 godinom, a mnogi od njih su ostavljeni na društvenoj margini, neintegrirani nakon rata, bez prava na studij, bez posla; prebačeni u socijalnu grupaciju ovisnu o opskrbinama.

„U šest godina mirovine su usklađene dva puta i to iznosom od po pet kuna. Hrvatska je na žalost, na dnu dna”, smatra Petrović, uz tvrdnju kako prema prvim potezima nove Vlade umirovljenici ponovno

neće biti na vrhu prioriteta, što se odnosi i na umirovljene branitelje.

„Prosječna mirovina u Hrvatskoj iznosi 38 posto prosječne plaće, dok je europski standard 60 posto, što je jedan od razloga zašto su umirovljenici socijalno najugroženija skupina”, podsjetio je Vedran Uranija, pravni povjerenik u Teritorijalnom uredu SSSH Zadar. Diskriminacija umirovljenika u Hrvatskoj, čiji se položaj može mjeriti s onima u Rumunjskoj ili Bugarskoj, postao je problem koji traži hitno rješavanje.

Unatoč činjenici što ima 500 tisuća registriranih branitelja, tek su 72 tisuće branitelja u mirovini, uz prosjek od oko pet tisuća kuna. Zadarski branitelj, ali i umirovljenik Davor Milić, prvi je predsjednik Podružnice SUH-a hrvatskih branitelja osnovane u Zadru, koji je rekao kako apeliraju na Vladu da donese

jedinstveni Zakon o pravima hrvatskih branitelja.

„Trebaju se ispraviti nepravde prema braniteljima i članovima njihovih obitelji, jer su se tijekom godina mijenjala pravila i zakoni. Minimalna mirovina se treba povećati, ali i dob kada branitelji mogu ostvariti pravo na mirovinu jer granica nikako ne može biti 65 godina”, tvrdi Milić. Zakoni su, smatra Milić, doveli do toga da su branitelji postali obespravljani i često u socijalno neizdrživim situacijama. Među braniteljskom populacijom samo je 10 posto onih koji su ostvarili zakonom zajamčena prava, između ostaloga i mirovine.

Konferenciji je nazočio i Davor Ivanac, predsjednik Podružnice SUH-a Zadar, koji je u razgovoru najavio pojačane aktivnosti SUH-a, ali i solidarne i borbene akcije u obrani prava umirovljenika i potrebitih.

SAMOBOR

Rešetanje gradskog predstavnika

Radno i veselo bilo je 17. ožujka ove godine na izbornoj skupštini Udruge SUH-a Samobor održanoj u restoranu Gradna u Gradni. Članovi su ispunili dvoranu i ozbiljno pratili izvještaje o djelovanju i financijama, a onda su im se u okviru rasprave obratili predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović i pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Samobora Juro Horvat. Delegati skupštine su iskoristili priliku i predstavnika grada počeli rešetati pitanjima, raspitivati se o pravima umirovljenika i starijih osoba te burno zahtijevati da se rad i programi SUH-ove udruge podrži obilnijom financijskom donacijom. Gospodin Horvat je vrlo odgovorno i staloženo odgovorio na svako pitanje. Za novu-staru predsjednicu izabrana je Vlatka Novosel, koja je kandidirana i za članicu Predsjedništva SUH-a ispred Zagrebačke županije.

ČAKOVEC

Pileš novi predsjednik

Izvještajno-izborna Skupština Podružnice SUH-a Čakovec, održana je 18. ožujka u prostorijama podružnice, a otvorio ju je dosadašnji predsjednik Podružnice SUH-a Čakovec Josip Zanjko. Skupština je iskoristena i za osvrt na prošlogodišnje aktivnosti i projekte kojih je bio čitav niz.

Predsjednik Podružnice Josip Zanjko istaknuo je kako su u protekloj godini potpisivali peticiju protiv siromaštva osoba starije životne dobi, te da je prikupljeno 250 potpisa. Također, već su krenuli u akciju kojom traže smanjenje te oslobođanje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja. Za novog predsjednika podružnice je izabran Andrija Pileš. Kao i prethodnih godina, u planu su i brojna druženja sa srodnim društvima s područja cijele Hrvatske.

Po završetku skupštine priređen je domjenak, uz ugodno druženje i razgovor prisutnih članova.

POVLASTICE ZA ČLANOVE SINDIKATA

A) LJEKARNE

1. „Zdravstvena ustanova Ljekarne

Medikor, Zagrebačka 6, Sesvete, 01/205-9925; Trg Lovre Matačića 8, 01/2002-147. Drogerije: „Prodavaonica zdravlja“, Zagreb, Praška 10, 01/4827-254 i „Medikor“, Zagreb, Nova cesta 52, 01/3689-666

- 10% popusta na proizvode „Omron“ (tlakomjeri, inhalatori, termometri, E4 tens itd.), „Beurer“ (masažeri, grijači pokrivači, vage itd.), „Natures Plus“ (spiru-teini, vitamini, biljni pripravci itd.) i „Flavin 7“, a na sav ostali šareni asortiman (OTC) 5%.

2. Ljekarne Filipović, Radnička cesta 59A, Zagreb, 01/6187-729; Jarušičica 11 - Lanište 01/6140-595; 44235 Mošćenica 044/733-697

- 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)

3. Zdravstvena ustanova Ljekarne Tripolski, J.J. Strossmayera 14, Osijek, 031/207-808

- 10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC).

B) CENTRI ZA LIJEČENJE I ZDRAVSTVENU REHABILITACIJU

1. THALASSOTERAPIA - CRIKVENICA -

specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Gajevo šetalište 21, Crikvenica
Grupni dolasci: 10% popusta; avansno plaćanje: 14 dana do dana dolaska 5%
Svi boravci: 14 i više dana 5%; na svaku 21. osobu u grupi odobrava se 1 osoba gratis. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20%.

Individualni dolasci: plaćanje gotovinom 3%; avansno plaćanje (14 dana) 5%; svi boravci 14 i više dana 5%. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20%.
-specijalistički pregledi i ambulantno liječenje temeljem uputnice HZZO-a

2. VARAŽDINSKE TOPLICE - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Trg slobode, Varaždinske Toplice, 042/630 438, 630830

Grupni posjeti: 15% popusta na važeće cijene uz minimum 14-dnevni boravak; 10% popusta za 7- dnevni boravak korisnika usluga

Pojedinačni korisnik: 5% popusta na važeće cijene uz boravak od najmanje 12 dana.

3. ZTC „BANJA VRUĆICA“ a.d., Kosovska bb, Teslić, BiH

PREDMET UGOVORA: zdravstvena rehabilitacija

Bolnički dan: kardiovaskularni i reumatološki program sadrži usluge:

- pension (hotelski smještaj i tri obroka) u hotelu Posavina, Hercegovina i Srbija
- liječnički pregled specijaliste interne

medicines i fizijatra

- kupanje u termomineralnoj vodi (kada ili bazen)
- tri fizikalne procedure: elektroterapija, kineziterapija, hidroterapija, termoterapija (osim masaže, lasera i akupunkture)
- završni kontrolni pregled i otpusno pismo
- prijava boravka i osiguranje

Uvjeti: Ugovorni način plaćanja u ovisnosti je o vremenu korištenja usluga i broju korisnika. U predsezoni (siječanj, veljača, ožujak i travanj) od 1.420,00 - 1.650,00 kn za 10-dnevni boravak. U posezoni (listopad, studeni i prosinac) 1.750,00 - 1.450,00 kn. Posebni aranžmani mogući.

4. LJEČILIŠTE „REUMAL“, Fojnica,

Ul. Banjska br. 1, Fojnica, BiH

SADRŽAJ PROGRAMA

- smještaj u dvokrevetnim sobama s telefonom; tri obroka dnevno
- liječnički pregled, uključujući kontrolni pregled
- grupne vježbe u trim kabinama ili zatvorenom bazenu
- dvije terapije po preporuci liječnika
- vođenje medicinske dokumentacije (karton i otpusno pismo).

Uvjeti: Cijena programa:

- za period od 01.10.2015. do 30.11.2015. i od 01.03.2016. do 30.06.2016. godine - 470KM

- za period od 01.12.2015. do 28.02.2016. - 400KM

Balneo terapija:

- za period od 01.10.2015. do 30.11.2015. i od 01.03.2016. do 30.06.2016. godine - 390KM

- za period od 01.12.2015. do 28.02.2016. god. - 320KM

- period realizacije programa je devet mjeseci i to od 01.10.2015.godine do 30.06.2016. godine

- usluge lječilišta za individualne korisnike (s članovima obitelji) - 10% popusta na cjelokupni medicinski program.

5. HOTEL TERME JEZERČICA

Toplička 80, Donja Stubica; tel. 049/200-605

- 20% popusta na dnevne ulaznice za bazene za individualne dolasci (15% za saune, masaže i tretmane); za grupni posjet (20 osoba) bazeni i ručak radnim danom 65 kn, a vikendom i praznikom 75 kn; puni pension za minimalno 4 noćenja - 200 kn dnevno.

6. KRAPINSKE TOPLICE, Antuna Mihanovića 2, Krapinske Toplice; tel. 049/202-202, Krass Hotel 049/232-322

- za skupne korisnike puni pension 190 kuna, a za individualne 200 kuna
- 20% popusta za korisnike usluga hotela temeljem uputnice HZZO-RH (minimum 5 noćenja)

7. STUBIČKE TOPLICE, Hemerson d.o.o.

Gupčeva zvijezda 3, Stubičke Toplice Hotel Matija Gubec, Stubičke Toplice, V. Šipeka 31, tel. 049/282-403

- 10% popusta na cijene usluge-robe te mogućnost obročne otplate
- mogućnost terapije preko HZZO-a
- 20% popusta na bazen

8. TOP - TERME d.o.o., Trg bana Josipa Jelačića 16, Topusko

rezervacija za individualnog gosta na broj 044/886-001, 886-423; a za grupe na 044/886 - 006,886-969 ili putem info@topterme.hr

- individualni gosti - 5% popusta na redovne cijene smještaja na boravak duži od 14 dana.

- organizirane grupe - na 10 ili više dana - cijena punog pansiona 220,00 kn po osobi u dvokrevetnoj sobi uz mogućnost korištenja fizikalne terapije s uputnicom DI.

- jednodnevni izleti za organizirane grupe - cjelodnevno kupanje, ručak - 55 kuna; na svakog 25-og gosta jedan gratis.

9. TERME TUHELJ, d.o.o.

Ljudevita Gaja 4, Tuheljske Toplice; tel. 049/203-754,

- grupni korisnici: (najmanje 25 osoba) bazeni, vodeni planet s ručakom 60 - 85 kn- ovisno o danu dolaska.

- pojedinačni korisnici: 15% popusta na cijene smještaja duljeg od 2 dana, te 20% popusta na cijene uporabe bazena (minimalno 2 noćenja).

10. OPTICS d.o.o., Marulićeva 12, Pula

- 10% popusta na kupnju; besplatan optometrijski pregled uz uvjet kupnje kompleta naočala u OPTICS-u.

11. SLUŠNI CENTAR PAVLOVIĆ

Nasička 28, Zagreb

- 20% popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe ili pomagala iz asortimana kuće uz predodjenje članske iskaznice SUH-a.

12. OPTIKA GITA

Kustošijanska 6, Zagreb

- 20% popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe uz mogućnost obročne otplate.

13. POLIKLINIKA MEDIKOL, Voćarska 106, Zagreb, tel. 01/4594-772

- sistematski pregledi za muškarce 1.000 kn, a za žene 1.600 kn;

- 30% popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz stalne djelatnosti, a 10% na cijene dijagnostike i pregleda iz konzilijarnih uslu-

UMIROVLJENIKA HRVATSKE

ga i laboratorijske dijagnostike iz stalne djelatnosti (Zagreb, Rijeka, Čakovec, Split i Osijek).

14. SimBex d.o.o. Zagreb, Andrije Hebranga 10, Zagreb

- besplatna predavanja i besplatna mjerenja po dogovorenom rasporedu;
- 10% popusta na kompletan prodajni asortiman proizvoda i usluga.

15. Vita Perfectus d.o.o. Tržna 1a, Zagreb
- popust na medicinske pripravke i ortopedska pomagala.

16. OPTIKA ARGUS, Poljička 1, Zagreb
- 12% popusta na kupnju robe i usluga iz asortimana tvrtke + 3,5% popusta na gotovinsko plaćanje.

17. OPTIKA VISUS, d.o.o., Stjepana Radića 10, Osijek, 031/213-470

- 30% popusta na kupnju višejakosnih (progresivnih, bifokalnih, dioptrijskih) naočala i - 20% popusta na sve jednojakosne dioptrijske naočale.

C. UGOSTITELJSTVO I HOTELI

1. Željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Zagreb, 01/6695-425

- popusti 30% u hotelu „Dora“ - Zagreb (01/6311-900), 35% u hotelu „Mursa“ - Osijek (031/224-900), 30% u prenoćištu „Željezničar“ Split (021/401-200).

2. Valamar Riviera d.d. Stancija Kaligari 1, 52 440 Poreč, 052/408-000

- 5 % popusta na ugovorene cijene osnovne usluge grupama od minimalno 15 osoba koje plaćaju punu cijenu usluge
- Poreč, hoteli: Dijamant, Cristal, Riviera club Tamarić i Isabella
- Rabac, hoteli: Valamar Sanfior i Valamar Bellevue
- Krk: Hotel Koralj

3. Hoteli JADRAN d.d., Bana Jelačića 16, Crikvenica, 051/241-970, 051/455 560

- 10% popusta na individualne cijene noćenja s doručkom
- 12% popusta na individualne cijene polupansiona
- 10% popusta na cijene autokampa minimum 3 noćenja
- za grupe od 25 i više osoba popust prema dogovoru.

4. TRAKOSTYAN TOURS d.o.o., Gornja Voća 91, 042/205-555

- 10% popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe-usluge uz uvjet da član SUH-a prilikom kupnje predoči člansku iskaznicu SUH-a.
- hotelski smještaj s prijevozom u dolasku i povratku u Hotelu Colentum na Murteru: 8-dnevni boravak po cijeni od 2.690,00 kn uz mogućnost obročne uplate.

D. RAZNE DJELATNOSTI

1. Čazmatrans - Nova d.o.o., Milana Novačića 10, Čazma

- 30% popusta na redovitim linijama na relaciji Dugo Selo - Vrbovec - Zagreb, te pogodnosti za jednodnevne izlete.

2. Čazmatrans - agencija za prijevoz putnika na redovnim i tuzemnim linijama, M. Novačića 10, Čazma
UGOVORNI UVJETI:

- ugovorne povlastice odnose se na sve linije u sustavu Čazmatransa na području RH.
- uz predočenje članske iskaznice SUH-a korisnicima usluga prijevoza na redovnim tuzemnim linijama - popust između 15% - 40% na važeće cijene - ovisno o županijskom i međuzupanijskom javnom prijevozu i jednosmjernom ili povratnom putovanju.

3. Brioni d.d. Pula, Šijanska cesta 45, Pula

- 30% popust u jednom smjeru i 40% na povratne karte na svim linijama u tuzemstvu.

4. Slavonija Bus, Novi Grad 24a, Prnjavor, BiH

- 50% popusta na autobusne karte na redovitoj lokalnoj liniji SlavonSKI Brod - Šamac.

5. Vrbovec Express, Rakovec, vl. Stjepan Brezički

- 10% popusta na grupu od 45-51 putnika, a za 28 putnika 5%.

6. Euroherc osiguranje d.d., Ulica grada Vukovara 282, Zagreb, 01/6004-230

- 15% popusta na kasko-osiguranje, 30% popusta na osiguranje imovine i besplatni preventivni tehnički pregled vozila.

7. Vodoinstalaterski servis „Pipa“, Jačkovina 101, Zagreb, tel. 01/3453 125

- 20% popusta na gotovinsko plaćanje usluga i 10% popusta na kartično.

8. Elektroinstalacije FIMD d.o.o. Zagreb, mob. 099/5549-211

- 10% popusta na sve usluge.

9. VEKA-ING. d.o.o., Branimirova 189, Zagreb, 01/2342-525

- 5% popusta na cijenu i servisiranje klima uređaja.

10. PEVEC - maloprodaja neprehrambene robe d.d., V. Škorpika 26, Zagreb, 01/3430-561

- popust od 2% - 25% u svim poslovnicaama na sve proizvode osim bijele tehnike.

11. Guma centar, Gospodarska 70, Zagreb, 01/3464-660, 01/3435-975

- prodaja nizozemskih auto-guma „Vredestein“ 15% za kartično i 20% za gotovinsko plaćanje uz besplatnu montažu i balansiranje guma.

12. EP Systems (prodaja i servis kompjuterske opreme), Perjavica, Zagreb,

mob. 091/9211 433

- 20% popusta na gotovinsko plaćanje svih servisnih usluga.

13. Odvjetnički ured Ljiljana Sinanović, Nikole Tesle 8/1, Poreč, tel. 052/451-232, mob. 098/9385 977

- 25% popusta na cijene usluga.

14. Glas Istre, Pula - 10% povoljnije u odnosu na ostale pretplatnike. Prijave članova SUH-a zaprima: Lučo Pavletić, 052/211-006 (ured), mob. 091/7241-740.

15. PERUTNINA PTUJ - PIPO d.o.o. Rudolfa Steinora 7, Čakovec, fax 040/372 880

- 10% popusta na kupnju gotovinom.

16. FRANJA - trgovački obrt, Heinzelova 6/B, Zagreb

- 20% popusta prilikom kupnje roba/usluga.

17. HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o.

ZAGREB, Strojarska cesta 11, temeljem zaključenog ugovora sa SUH-om

- cijene pojedinačnih karata koje se kupuju temeljem Iskaznice K-50 snižene su 50 % u odnosu na pojedinačne prijevozne cijene.
- cijene mjesečnih pretplatnih karata snižene su za 20 % u odnosu na cijenu mjesečne karte.

18. MESNA INDUSTRIJA d.o.o. KRAŠIĆ, Gornje prekrizje 4, Krasje

- 20% popusta na kupnju svježeg mesa i suhomesnatih proizvoda uz predočenje članske iskaznice SUH-a

19. PONOS d.o.o., Krapina - autoservisna oprema

- 50% popusta na kupnju roba i usluga u prodavaonicama HSO - PONOS d.o.o. uz predočenje članske iskaznice SUH-a.

20. OPTIMUS PLUS d.o.o. (CleanExpress), Glavna cesta 2B, Đurđekovec, 10 362 Zagreb-Kašina

- 20 % popusta u odnosu na važeći cjenik i redovne cijene

- popust se ne obračunava na artikle na akciji

NAPOMENA: Članovi i članice SUH-a na prodajnim mjestima i u uslužnim radionicama gore navedenih poslovnih partnera obvezni su predočiti uredno ovjerenu člansku iskaznicu SUH-a (kao dokaz članstva i podmirene članarine za tekuću godinu), te osobnu iskaznicu. Također, ako želite više detalja, o uvjetima ponude ili želite javiti o nekom problemu u realizaciji povlastice, nazovite SUH na broj 01/4655-146.

Imamo li pravo na nasljeđivanje ljudskog dostojanstva?

Jesmo li doista izgubili pravo na dostojanstvo? Mislili smo, ako ništa drugo, imat ćemo nasljedno pravo na - dostojanstveno starenje. Na starenje bez stresova i zlostavljanja. Na žalost, neki od ovih primjera na granici su zlostavljanja - od strane sustava

Na današnje misli koje želim podijeliti s ostalim umirovljenicima navele su me riječi jedne naše članice na nedavnoj godišnjoj skupštini jedne podružnice. Gospođa Anka je uzela riječ u raspravi i rekla kako je u istoj tvornici odradila više od 40 godina, gdje se bez obzira na rad u lošim uvjetima zaposlila kao petnaestogodišnja djevojka. Kad su odlučivali o poboljšanju uvjeta rada, odricali bi se dijela dohotka i podjele viškova, sve kako bi sagradili suvremene radne prostore. Govorilo se tada da to grade da bi njihova djeca mogla tu raditi, a oni sami imali osiguranu starost, besplatno liječenje, dobre mirovine i smještaj u domove umirovljenika.

Danas tu rade neki drugi ljudi. Ljudi koji nemaju razumijevanja za umirovljenike, bivše radnike, a njihova djeca i unuci su nerijetko nezaposleni. Nisu prevareni samo od tvornice, već i od vlasti. Srce joj je puno gorčine jer se predsjednik Sabora javno čudi zbog čega umirovljenici reagiraju na povećanje cijene dopunskog zdravstvenog osiguranja od samo 19 kn mjesečno, a mirovina je povećana mjesečno od 5 do 15 kn. Smatra da bi umirovljenici konačno trebali početi javno protestirati, jer valjda imaju pravo na dio onoga što su stvarali i što je i sada u funkciji.

Voda do grla

Pozvala je stotinjak prisutnih kolega da otvore oči, srca i pamet, da se osvijeste i pogledaju što im se događa i kuda idemo, te dodala da se trebaju svi zajedno javno boriti za ostvarivanje svojih prava, jer to za njih neće učiniti nitko drugi. Voda je došla do grla, rekla je.

Gospođu Anku kolegice i kolegice cijene i pažljivo su slušali njene riječi kako nakon 42 godina rada u tvornici ima mirovinu od samo 2.180 kn, jer je otišla u prijevremenu mirovinu. Ma koliko je „zahvalna“ Gradu Zagrebu što

ima pravo na besplatnu vožnju u gradskom prometu, ogorčena je, jer po mirovini spada u „socijalnu kategoriju“, u kategoriju na granici siromaštva. Premlada je morala početi raditi, u mirovinu je otišla s nepunih 60 punih godina, ali iza sebe ima 42 godine radnog staža, i nitko se ne bi smio usuditi reći da svoju mirovinu nije zaradila.

I doista, kad stavimo u omjer povećanje dopunskog zdravstvenog osiguranja od 30 posto i povećanje mirovina od 0,46 posto, onda mjesečno povećanje mirovine samo djelomično pokriva i onih famoznih „samo 19 kn“. Troškovi rastu 30 posto, a povećanje mirovine 0,46 posto.

Pogledajmo što se zbiva u hitnoj bolničkoj službi. Vi eto, slučajno niste liječnik i u panici svoje stanje procijenite ozbiljnim te se uputite po pomoć, no pokaže se kako morate platiti 100 ili 150 kn. Što ako ih nemate? Ili ste čekali na pregled, prošla je ponoć i trebate kući, ali nemate novaca za taksi, što tada? Ostajete u čekaonici do jutra... ili će vas možda zamoliti da napustite i čekaonicu, usred zime ili vruće ljetne noći?

Sjetila sam se i slučaja Zagrebačkog električnog tramvaja, koji je u natječajima za zapošljavanje mladih ljudi dao dodatne bodove za zapošljavanje djece svojih umirovljenih radnika. Zamislite što se dogodilo: ostali kandidati su podnijeli žalbe i to više nije bila prednost, jer svi trebaju imati iste šanse. Iz istog rukava izvlačim i priču suradnice koja traži posao za sina punih pet godina i koja je očekivala da će joj njena bivša radna organizacija pomoći i pružiti sinu šansu za zaposlenje. Možete misliti kakav je bio ishod. Više nitko niti ne odgovara na molbe poslane na natječaj.

Ukinuto dostojanstvo

Danas, razmišljam i o svojim roditeljima. Svakodnevno su pre-

pričavali događaje s posla. Mi djeca išli smo u njihove firme po darove, koje nam je donosio dobri Djed Mraz, upoznali nekog od šefova i sprijateljili se s djecom drugih radnika. Tako i danas sretnem jednog „maminog šefa“, a s nekom sam djecom svoje generacije još u prijateljskim odnosima. Razmišljam i o svojoj kćeri, koja je na privatnim druženjima susretala moje kolege i s kojima se ponekad družimo i danas. I tada su se često zapošljavala djeca bivših, umirovljenih radnika u istim tvornicama. Smatralo se da će netko biti bolji i privrženiji radnik, ako su mu tu radili roditelji, a ponekad i djedovi i bake. Bila je to neka drukčija, toplija i konkretnija solidarnost za koju nema danas više razumijevanja.

Razmišljam i o radnicama „Kamenskog“ čije su nekretnine rasprodane za sitne novce, a ostatak je nedostatan za isplatu zaslužnih neisplaćenih plaća, jer radnice nisu prve na redu liste dužnika.

Kod liječnika, pak, promatram medicinsku sestru kako čeka 5 sati na red za pregled. Radila je u zdravstvu 40 godina, ali je nitko od sadašnjih djelatnika ne poznaje. Pitam se imaju li bivši umirovljenici u pojedinim situacijama pravo nasljeđivanja (ako ništa drugo) malo ljudskoga poštovanja.

Danas su me zvali da pomognem u smještaju u dom jedne naše članice. Gospođa ima 86 godina i iznenada je postala nepokretna. Zahtjev za dom za redovni smještaj podnijela je još prije 11 godina, ali nije dočekala pozitivno rješenje, a sada mora u stacionar. I za to se čeka, čeka...

Jesmo li doista izgubili pravo na dostojanstvo? Mislili smo, ako ništa drugo, imat ćemo nasljedno pravo na - dostojanstveno starenje. Na starenje bez stresova i zlostavljanja.

Na žalost, neki od ovih primjera na granici su zlostavljanja - od strane sustava.

Nevjerna supruga

Pitanje: Moj sin se prije braka dugo zabavljao s djevojkom, sadašnjom suprugom. Nakon što su se oženili otišao je na privremeni rad u Austriju. Zbog troškova je rijetko dolazio kući, no odnosi su im bili dobri. Prilikom posljednje posjete iznenadila ga je vijesću da je trudna te da očekuje porod za tri mjeseca. S obzirom na rijetke posjete i očekivano rođenje, sin je posumnjao u očinstvo. Raspitao se i kod nas o ponašanju supruge za vrijeme izbjavanja te je od prijatelja saznao da se zabavljala s jednim čovjekom iz mjesta. Zaključio je da dijete nije njegovo te odmah odlučio pokrenuti brakorazvodnu parnicu. U međuvremenu je snaha rodila, pa je situacija postala još gora. Sin i dalje radi u Austriji i htio bi se razvesti, a snaha živi s nama, pa vas molim za savjet. (D. B., Čakovec)

Odgovor: Koliko god se situacija činila lošom, ne možete sa sigurnošću tvrditi da dijete nije od vašeg sina. On može pokrenuti postupak za utvrđivanje očinstva, ali ne može pokrenuti brakorazvodnu parnicu dok dijete ne navrši dvanaest mjeseci. Stoga, ne žurite svi zajedno sa zaključcima, koji se kasnije mogu pokazati pogrešnima, a posljedice brzopletog odlučivanja i bezrazložne sumnje mogu biti neispravljive. Najjednostavnije je postići dogovor sa snahom, kako bi se izvršile potrebne analize krvi i to uz maksimalnu diskreciju unutar obitelji.

Jedno bogatstvo na tri sestre

Pitanje: Nas tri sestre želimo s našom majkom, koja je stara i nemoćna, sklopiti ugovor o doživotnom uzdržavanju. Uz to, majka je prilično imućna pa ne znamo kako će rasporediti svoju imovinu nakon smrti. Postoji li mogućnost da sve tri sestre sklopimo ugovor o doživotnom uzdržavanju s majkom i kako rasporediti što svaka sestra treba dobiti po osnovi uzdržavanja majke? (S. R., Šibenik)

Odgovor: Nema nikakve prepreke da na strani davatelja uzdržavanja bude više osoba. Bitno je precizno utvrditi koje obaveze preuzima svaka sestra te osigurati da obaveza uzdržavanja bude u cijelosti ispunjena. Preporučujem vam da se imovina vaše majke podijeli već u ugovoru o doživotnom uzdržavanju jer ćete na taj način izbjeći moguće nesporazume nakon majčine smrti, a ujedno nećete biti prinuđeni tražiti razvrgnuće suvlasničke zajednice između vas sestara, što u pravilu nije jednostavan i jeftin postupak.

Pronašao skrivenu oporuku

Pitanje: Nakon što je ostavinski postupak za pokojnog oca davno završio, a ostavinsko rješenje postalo pravomoćno, kao jedan od zakonskih nasljednika pronašao sam očevu oporuku o kojoj se prije pričalo da postoji, ali nitko nije znao gdje se nalazi. Nakon pronalaska oporuke utvrdio sam da je pokojni otac polovicu svoje imovine ostavio meni, a preostalu imovinu podijelio ostalim nasljednicima na jednake dijelove. O pronalasku oporuke obavijestio sam ostale nasljednike, no oni neće ni čuti o sadržaju oporuke. Napominjem da su od pravomoćnosti ostavinskog rješenja prošlo tri godine. Mogu li još uvijek ostaviti prava iz oporuke? (G. M., Đakovo)

Odgovor: Obzirom da drugi nasljednici ne priznaju oporuku, morat ćete pokrenuti parnični postupak

pred redovnim sudom te dokazati da je oporuku sastavio Vaš otac. Ako u tom uspijete (svjedoci, grafolog i slično) neće biti prepreke da vam pripadne dio koji vam je otac oporukom namijenio. Ako su zakonski nasljednici rasprodali imovinu, koja im je pripadala zakonskim nasljeđivanjem, morat će vas novčano obešteti za vrijednost imovine koja vam po oporuci pripada.

Poslodavac opet duguje otpremninu

Pitanje: Radio sam kod privatnog poduzetnika, koji me je nakon šest godina neprekidnog rada proglašio tehnološkim viškom, te sam završio na „burzi“. Isplatio mi je otpremninu samo za dvije godine, a za preostali iznos - sve je ostalo na obećanjima. Od tada je prošlo četiri godine, a poduzetnik me opet pozvao na posao. Obzirom da nisam imao drugog izbora, prihvatio sam. Nakon 18 mjeseci neprekidnog rada, ponovila se ista priča. Proglašen sam tehnološkim viškom i završio na Zavodu za zapošljavanje. Zanima me da li imam pravo na otpremninu jer mi je otprije dužan za četiri godine rada, a sada za 18 mjeseci? (H. D., Dubrovnik)

Odgovor: Nažalost, nemate pravo na otpremninu. Za ovu prvu otpremninu (četiri godine) nastupila je zastara, a za ovu posljednju od 18 mjeseci rada ne ispunjavate uvjete od dvije neprekidne godine rada kod istog poslodavca. Spajati bivše pravo na otpremninu od četiri godine, koje je zastarjelo s ovim posljednjim od 18 mjeseci nije moguće jer ne postoji pravni kontinuitet.

Neprežaljeni upravitelj zgrade

Pitanje: Stanujem u stambenoj zgradi od osam stanova. Prvi upravitelj zgrade bio je „duša od čovjeka“. Vodio je brigu o svakoj našoj kuni, birao je uvijek najpovoljnije izvođače radova na zgradi, a najmanje jednom godišnje polagao je vlasnicima račune za izvedene radove i ostale troškove, koji su nastali iz upravljanja zgradom. Nažalost, upravitelj se razbolio te uskoro nakon toga i umro. Kako smo prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima morali angažirati novog upravitelja, izabrali smo jednog obrtnika, koji je imao registriranu djelatnost upravljanja zgradom. Prvo što je novi upravitelj napravio jest da je neopravdano povećao zajedničku pričuvu, zatim je birao izvođače radova na zgradi od sebi poznatih obrtnika, da bi na kraju iznajmio, bez našeg odobrenja, jednu prostoriju u prizemlju zgrade. Za razliku od prvog upravitelja, nikad nije položio račune o troškovima za održavanje zgrade, stanju zajedničke pričuve i slično. Zbog takvog ponašanja mi, vlasnici zgrade, donijeli smo jednoglasno odluku da izaberemo novog upravitelja. Međutim, postojeći upravitelj nije htio izvršiti primopredaju dužnosti s novim upraviteljem, a pogotovo nije htio napraviti financijski obračun, te predati novac koji je primio na ime pričuve. Kako da ga prisilimo da napravi obračun te da preda dužnost novom upravitelju? (B. V., Zagreb)

Odgovor: Iz svega proizlazi da je vaš upravitelj zlorabio povjerena sredstva, pa vam predlažemo da cijeli slučaj bez odgode prijavite Općinskom državnom odvjetništvu, odnosno, da podnesete kaznenu prijavu protiv upravitelja zbog kaznenog djela pronevjere, a i za druga kaznena djela, koja je očito počinio gospodareći vašom zgradom.

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika

01/46 55 111/244

BRANKO BEČ, AKTIVIST I NOVINAR

Ljubav prema avionima, fotografiji i novinarstvu

”

Osjećao sam neku potrebu pisati i fotografirati aktivnosti umirovljenika, biti svojevrsni kroničar vremena. Pratio sam razne skupove SUH-a, kao i brojne proslave i druga događanja. Imao sam želju pratiti društvene mijene kroz civilne organizacije

“

„Oduvijek sam se volio baviti novinarstvom i pisanjem. Pratio sam sva društveno-politička i kulturno-zabavna zbivanja, aktivnosti vladajuće stranke i oporbu, rad invalidskih vojnih i civilnih sudionika pret hodna dva rata, a posebno svih umirovljenika” – započeo je svoje svjedočenje Branko Beč (88), jedan od najstarijih članova Sindikata umirovljenika Hrvatske, koji se novinarstvom kao nesuđenom profesijom bavio više od 60 godina.

U životu je napisao nekoliko stotina članaka te objavio više od 1.500 fotografija. U neka bivša vremena pisao je za vojne listove „Krila armije” i „Narodna armija”, zatim za glasilo SUH-a, „Hrvatski umirovljenički list”, „Radničke novine”, „Novi Zagreb” i „Mjesnu zajednicu”, a članke su mu objavljivali i „Večernji list”, „Vjesnik”, te „Modra lasta”.

Neki od njegovih posljednjih tekstova za „Glas umirovljenika” bili su članak o pokojnoj Mariji Cvitaš, predsjednici Podružnice SUH-a Novi Zagreb „Borba za građanska prava” i članak „Pjesmom do priznanja”.

„Ti su članci objavljeni prije otprilike dvije godine. U „Pjesmi do priznanja” pisao sam o aktivnostima podružnice SUH-a Novi Zagreb, ali i o priznanju koje sam primio od SUH-a za 20. godišnjicu članstva i aktivnosti u Sindikatu. Priznanje mi je uručila predsjednica SUH-a Jasna Petrović uoči Nove godine!” – s ponosom je rekao Branko. Sa nostalgijom se prisjetio prijašnjih dana i početaka svog rada u SUH-u.

„Sindikatu me privukla želja da se upoznam s problemima

umirovljenika, koje i dalje redovno pratim. Rado sam pisao o brojnim aktivnostima SUH-a, a najviše sam surađivao s bivšim urednikom Nikolom Kustićem”, rekao je Branko, koji je umirovljen 1988. godine, a član SUH-a postao 1995. godine.

Ovaj rođeni Zagrepčanin, školovao se i radni vijek odradio u Zagrebu, gdje živi sa suprugom Mirjanom s kojom je u braku već 59 godina, a posebno je ponosan na dvoje djece i tri unuka.

Uz gimnaziju, Branko je završio fotografsku i zrakoplovnu školu, više stručnih tečajeva iz oblasti zrakoplovstva, te tečaj za novinare i dopisnike 1958. godine.

„Avioni su moja glavna strast i zanimanje, naravno, uz pisanje kojim sam se bavio još iz školskih klupa. Spojio sam dvije strasti pa sam tako kao član Sekcije zrakoplovstva pisao o avijaciji, bio urednik sportskog biltena, te uređivao stručni zrakoplovni bilten.” – istaknuo je Branko.

U svojoj bogatoj karijeri Branko je pisao i o slikarstvu („Svjetlost i boje Središća”, „Slikarstvo koje zbližava”), zdravstvenom odgoju („Akcijom do boljeg zdravlja”), a po učlanjenju u SUH posebice o umirovljenicima („Briga za građane treće dobi, „Druženje i rad Kluba umirovljenika”).

Dolaskom u mirovinu postao je tajnik likovnog društva „Bundek”, te član Matice umirovljenika Hrvatske (MUH). Bio je predsjednik zagrebačke podružnice Matice i od 1992. pisao za „Hrvatski umirovljenički list”. Potom je prešao u SUH, podružnicu u Novom Zagrebu, gdje je bio član Nadzornog od-

bora, te aktivno pisao za „Glas umirovljenika”. U odborima MUH-a i SUH-a bio je zadužen za kulturu i promidžbu.

„Osjećao sam potrebu za pisanjem i fotografiranjem aktivnosti umirovljenika, biti svojevrsni kroničar vremena. Pratio sam razne skupove SUH-a, kao i brojne proslave i druga događanja. Imao sam želju pratiti društvene mijene kroz civilne organizacije” – kazuje svestrani Branko, koji je ujedno i član Društva pisaca August Šenoa, Društva prijatelja Zagrebačke filharmonije Hrvatskog glazbenog zavoda” i brojnih drugih kulturno-umjetničkih društava.

Iako se približava 90-im godinama, Branko i dalje sudjeluje u brojnim aktivnostima SUH-a. Nedavno je dao svoj potpis Peticiji „Glasam protiv siromaštva starijih osoba”, za koju ima samo riječi hvale.

„Potpisao sam peticiju jer se slažem sa svim njezinim zahtjevima, koje je naša predsjednica Jasna Petrović više puta javno isticala. Slažem se i sa svojim kolegama iz SUH-a koji se bore za bolje uvjete umirovljenika, a već su mnogi stariji ušli u zonu siromaštva” – rekao je Branko i za kraj dodao kako je životnu stvarnost često pretakao u pjesme. Od brojnih pjesama, neke je posvetio upravo SUH-u.

I sada Branko zna napamet pjesmu koju je napisao o političkim izborima, koju spremno recitira sa smiješkom na licu.

„Uskoro će izbori,
Izbori donose obećanja
i obećanja,
A umirovljenici samo
svoj glas
za svoj spas.”